

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Darbai Pittsburghhe Eina Geriau negu 1930 Metais

Pittsburgho srityje darbin-gumas pasiekė to laipsnio kō-kiamė buvo 1930 metų pradžioje, dar prieš depresiją. Gruodžio mėnesį darbo kiek daugiau negu sausio mėnesį, kuomet užėjo sezoninis apma-zėjimas darbu.

Tačiau, nežūrint dirbančiųjų skaičiaus sumažėjimo, Sausio mėnesį symet Pittsburgho srityje darbininkų darbo daugiau negu bent kurį Sausio mėnesį po 1930 metų.

Apmažėjimas darbų apsirėiškė krautuvėse ir tam panašio-se įstaigose, bet fabrikuose Sausio mėnesį darbo 2.2 nuoš. daugiau

Statys Dvi Naujas Li-gonines Viešų Darbų Pinigais

Prezidentas Roosevelt paga-liau palio savo varžymus ku-rie trukdė numatyta Pennsyl-vanijos valstijoje viešų įstai-gų statybos programą. Šim-tai tukstančių dolarių bus iš-mokėta darbininkams algomis. Planai gatavi pradėti staty-ti pusrėčio milijono dolarių proto ligų ligoninę Oakland medikaliame centre Pittsbu-rghe. Taip pat Pittsburgho sveikatos direktorius I. Hope Alexander siūlo miesto tarybai tame pat distrikte pradėti sta-tyti keturių milijonų dolarių, 800 lovų miesto ligoninę, kuri užimtų vietą seną įstaigą esančią ant Bedford Ave.

Pennsylvanijai paskirta 60 milijonų dolarių lėšoms įstai-goms statyti. Iš jų 14 milio-nų tenka vakarinei valstijos sričiai, taigi Pittsburghas ir nori tais pinigais pasinaudoti.

STRIKAS RAIGESI

MEYERSDALE, PA. — Bu-vo susireikavę 300 merginų-motėrų dirbančių prie vyriškų marškinų siuvimo. Dirbtuvė-gavo užsakymą pasiūti Ameri-kos kariuomeni dalį marški-nių, ir tą darbą gavus siuvė-jos susireikavo pareikalauda-mos daugiau mokėsties. Jų reikalavimas patenkintas.

GAUNA PINIGŲ

Pittsburghhe statydamas ir nebaigtas Pittsburgho Univer-sitetas patyrė kad Penn. val-stijos gubernatorius užtikrino paskyrimą tai mokslo įstaigai \$1,300,000 sumą, skiriant val-stijos pinigus mokslo įstaigų palaikymui.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS

Nuolatinis susisiekimas

NEW YORK-KLAIPĖDA

Per Gothenburgą, Švediją

Patogi ir greita kelionė

Pigios laivakorčių kainos

Išplauimai laivų iš New Yorko

GRIPSHOLM Kovo 18

DROTTNINGHOLM Kovo 20

DROTTNINGHOLM Bal. 17

GRIPSHOLM Gegužės 1

Platesnės žinios apie kelionę teikia

namokamai, ir parduoda laivakor-tes autorizuoti laivakorčių agentai

ir visi švedų Amerikos Linijos sky-riai.

SWEDISH AMERICAN LINE

636 Fifth Ave. and 4 W. 51st Street

Rockefeller Center, N. Y. City

Chicago, Ill. 181 N. Michigan Av.

Boston, Mass. 154 Boylston St.

Detroit, Mich. 107 Clifford St.

Januškevičiaus Filmos Clevelando Apie Linkėj Kovo mėn.

Žinomas Lietuvos filmų ro-dytojas Juozas Januškevičius, Jr., rodys savo naujas spal-vuotas Lietuvos filmas sekan-čiose vietose Kovo mėnesį:

DETROIT, MICH. — 11 d. — Lietuvių salėje, Vernor Hy. ir 25th St.

12 d. — Šv. Jurgio parapi-jos salėje, 1313 Westminister Ave.

AKRON, OHIO — 13 d. — svetainėje 547 Euclid Ave.

CLEVELANDE 14 ir 15 dd. (dvi dienas) Lietuvių salė-jė, 6835 Superior ave.

Rodymas visose salėse bus vakarais nuo 8 val. Suaugu-siems 35c. Vaikams 15c.

DAYTON, OHIO

ISTRAUKA IŠ LAISKO

Čia J. A. Urbonas yra gavęs laiška nuo savo pusbrolio iš Lietuvos, kurio ištrauką ir pa-duodu. Rašoma sekančiai:

Daug ko turėčiau parašyti apie Lietuvą, kurioje pažanga, sulyginant su Rusų laikais, taip skirtinga kaip saulės dienos nuo ukanotų. Praves-ta daugybė naujų vieškelio, pastatyta daug įvairaus dydžio modernių tiltų, vieškeliai iš-taisyti. Praves-ta plantos nuo Kauno per Airiogalą-Raseinius į Klaipėdą. Nusausinta laukai ir pievos, kur buvo žuvis per išstius metus, šiandien sėjama kviečiai.

Produktai: kiaušiniai, beko-nai, linai, ragučiai eksportuo-jami į visus pasaulio kraštus.

Galima Lietuvoje prieinamo-mis sąlygomis įsigyti stambių ūkių, žinoma kurie įsikolinę Lietuvos žemės banke, dvarų centrų susidedančių iš apie 100 dešimtinų, su trobomis, o dar geroje vietoje, prie vieške-lių arba plentų, galima, nusi-pirkti už 60,000 iki 100,000 li-tų. Galima ir mažesnių ūkių, taip pat geroje vietoje, sutvar-kytų, nusipirkti nebrangiai.

Žodžiu, su pinigais žmogui Lietuvoje įsikurti sąlygos yra neblogos.

Iš politikos gal netenka ra-šyti, nes iš laikraščių manau tamstoms viskas žinoma.

Šiaip jaunimas organizuotas, nes yra šaulių Sąjunga ir ki-tos, kurios turi suburusios jau-nimą, o organizuotas jaunim-as turi progos pasireikšt vei-kime, rengti vakarus, šokių, paskaitas ir tt.

Turime Paliepiuose du me-tai atgal pastatytą moderniš-ką mokyklą, 2-jų komplektų, tai joje ir būna viršpaminėtos pramogos ir pasilinksminimai.

Kiek yra Paliepiuose organiza-cijų, aš visose dalyvauju ir esu išrinktas jų valdybose.

Tai taip rašo apie Lietuvą jaunas sunus Lietuvos, kuris yra kariavęs už Lietuvos lais-vę, o dabar savo šalyje gyvena ir džiaugiasi jos puikia pažan-ga.

GIRTAS NEVAZINĖK. Čia vieną sekmadienį Adomas Na-vickas, gerai išsimaginęs, iš-važiavo iš miesto ribų auto-mobiliu pasivažinėti. Bet vieš-kelio sargybinis Adomą areš-tavo už netvarkų važiavimą.

Sekandį dieną teisėjas pa-skyrė jam bausdą \$100 pini-gais ir 30 dienų nelaisvėje iš-silaikyti.

Taigi, automobiliai važinė-jantieji bukit atsargūs visi.

"D." Rep.

čia dovarą nuo garnio.

Stella Beleckaitė, B. Švelnie-rės duktė, teisme pareikalavo atsiskyrimo nuo savo vyro. Ji yra ištekęs už svetimaučio.

Kalnas.

AMERIKOS LIET. SPORTO ŠVENTĖS SĄSTATAS

Atsišaukimas į Amerikos Lietuvius Sportininkus

Amerikos Lietuvius Sporto Komiteto rengiama Lietuvių Sporto šventė sekandį vasa-rą įvyks Chicagoje. Šventėje dalyvaus Lietuvos sportininkų buris iš 13 ar 14 asmenų, su tais ir du lakunai: Jonas Py-ragius ir Bronius Ozkinis. Tai bus pirmutinė tokia Lietuvių Sporto šventė kurioje Lietuvos sportininkai savistoviais pasi-rodys pirmą kartą. Tai bus šventė kokios Amerikos Lietu-viai dar nėra matę. Šitos di-delės Lietuvių Sporto šventės programą sudarys šie sportiš-ki žaidimai:

1. Lengvos Atletikos run-gtynės dalyvaujant Lietuvos ir Amerikos Lietuviams sporti-ninkams. Šias rungtynes su-darys sekanči žaidimai:

a) Trumpo tollo bėgimas (dash) 100 jardų, 220 jardų ir 400 jardų.

b) Barjerinis arba su kliu-timis bėgimas (hurdles) 110 ir 220 jardų.

c) Estafetės arba pamaino-mis bėgimas (relay race) 4x 100 jardų.

d) Švedų Estafetės (medley relay race) bėgimas 400, 300, 200 ir 100 jardų.

e) Šokimas tolin (broad jump).

f) Šokimas aukštyn su kar-timi (pole vault).

g) Metimas diskos (disc throwing).

h) Rutulio stumimas (shot put).

i) Metimas jieties (javelin throwing).

2. Krepšiasviedžio (basket ball) rungtynės, kuriose daly-vauja Lietuvos ir Amerikos Lietuviai sportininkai.

3. Bokso arba Kumštynių rungtynės:

a) Įžanginės kumštynės įvai-raus svorio Amerikos Lietuvų kumštyninkų.

b) Lengvo svorio kumštynės tarp Lietuvos ir Amerikos Lietuvų kumštyninkų, už tos klasės pirmenybę.

c) Sunkaus svorio kumštynės rungtynės.

AMERICAN LITHUANIAN SPORTS COMMITTEE (Amerikos Lietuviu Sporto Komitetas)

2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

WATERBURY, CT.

NEPRIKLAUSOMYBĖS PAMINĖJIMAS

Pas mus Lietuvos laisvės paskelbimo šventę paminėta Vasario 19 d. Svarbiausiu kal-bėtoju buvo Lietuvos Generali-nis Konsulas Jonas Budrys iš New Yorko. Jį stotyje pasi-tiko būrelis vietos veikėjų.

Šv. Juozapo parapijos salę va-kare susirinko gausiai žmonių. Netrukus, atlydėtas ir mūsų gerbiamas svečias, kuris su miestu mayoru atėjo į salę. Publika tuos aukštus svečius pasitiko atsistojimu.

Programas buvo toks: Pa-repijos choras sugiedojo Ame-rikos ir Lietuvos himnus ir kitių pora dainų. Po to sekė kalbos. Kalbėjo miesto mayo-ras, valstijos Leitenantas Gu-bernatorius, kuris ypaci pasa-kį jautrią kalbą dėl Lietuvos jaunos respublikos, kuriai su-kako 19 metų. Lietuviskai, labai įspūdingai kalbėjo senas mūsų veikėjas veteranas Jonas Tarela ir Kun. Štarkus. Bu-vo ir daugiau vietinių, kurie rasakė kalbas. Paskiausia at-ėjo eilė ir mūsų garbės sve-čiui, p. Budriui. Jisai, primi-nęs savo įvairų gyvenimą toli nuo Lietuvos, Rusijos gilumo-je, ir pagaliau grįžimą į Lie-tuvą, daugiausia papasakojo apie Lietuvos ekonominį gyve-nimą, klimą, žemės ūkio pro-duktų eksportą ir apie kitus

lietuvius šiu dienų gyvenimo laimėjimus.

Vėliau muzikas A. Aleksis perskaitė protesto rezoliuciją prieš Lenkijos žiaurius darbus Vilniaus krašte, ką publika vienbalsiai priėmė.

Gryšim biskelį atgal. Šiais metais buvo susitarta kad vi-si vietos Lietuviai išvien rengs šio Lietuviskai, kas yra rete-paminėjimą, be pažiūrų skirtu-mo. Bet ne visai taip dirbta kaip buvo kalbėta, tai nekurių draugijos ir nedalyvavo.

P. RIMSOS PARODA. Pas mus Kovo 7 d. atsidaro Petro Rimšos kurinių paroda, kurią kiekvienas privalo pasistengti aplankyti. Paroda įvyks ten kur kitos Lietuviskos parodos budavo. Jos atidaryme daly-vaus miesto mayoras Hayes ir kiti įžymūs Amerikonai ir Lie-tuviai. Inėjimas į parodą ne-mokamai. Atidarymas įvyks 3 val. po pietų. Koresp.

Žymus Artistas — Lietuvis

"Vienybėje" šiose dienose tilpo atvaizdas ir pažymėjimas apie žymų dramos artistą, Jo-ną Gielgud, kuris šią žiemą Amerikoje vaidino Shakespea-ro dramą "Hamlet" 132 kar-tus. Sako, John Gielgud yra Anglijos Lietuvis.

Gielgud — Lietuviskai tik-rai būtų Gulgud — pasku-tirį kartą vaidino "Hamletą" Bostone ir Vasario 28 d. išva-žiavo į Londoną.

MIRIMAI

MIRĖ AMERIKOS LIETUVIAI

PASTABA VISIEMS

"Dirvos" redakcija priima, nemokamai, pranešimus apie mirusius Amerikoje, Kanadoje ir Pietų Amerikoje Lietuvius išseivius.

Žinias gali prisiųsti giminės, draugai, kolonijų veikėjai, ir patys Lietuviai graboriai ku-rie palaidda Lietuvius.

Reikalinga šios žinios:

1. Vardas-pav. (ir mergiška pavardė)
2. Amžius
3. Mirimo diena
4. Kaip senai Amerikoje ..
5. Iš kur iš Lietuvos
6. Kokie liko artimi giminės.

Viską tą sužymėjęs pasiūs-kit trumpu antrašu:

"D I R V A"

Cleveland, Ohio.

Be tiesiog prisiunčiamų ži-nių, čia telpa suminėjamai mi-rusių, surinkti iš visų Ameri-kos Lietuviskų laikraščių.

SABONIENĖ ONA

mirė Sausio 28 d., Westfield, Mass.

RAMANAUSKAS MATAS

mirė Sausio 29 d., Westfield, Mass.

PETROŠIUS PETRAS

mirė Vasario 4 d., Chicagoje; 70 metų amžiaus. Ameriko-j išgyveno 40 metų. Kilęs Var-nių parapijoje.

PETRAUSKIENĖ STEF.

po tėvais Gribaitė, 36 metų amžiaus, mirė Chicagoje Vasa-rio 7 d. Gimus šiaulių apsk.

SIMKUS KAZYS

mirė Vasario 6 d. Chicagoje. Buvo pusės amžiaus. Iš Abaj-čių k., Vaiguvo par., šiaulių apsk.

KETERIS KAZYS

mirė Vasario 9 d., Chicagoje, sulaukęs pusės amžiaus. Ame-rikijoje išgyveno 27 metus. Iš Gudervės k., Pupėnų parapi-jos, Raseinių apsk.

KIAURAKIS KASTANTAS

mirė Vasario 8 d., Chicagoje, pusės amžiaus. Amerikoje iš-buvo 33 metus. Iš Elžiotų k., Janapolės par., Telšių apsk.

ČEPUKAS PRANAS

mirė Sausio 31 d., Chicagoje. 43 metų amžiaus; Amerikoje išgyveno 25 metus. Iš Telšių ap., Judrėnų kaimo.

ČEBATARIUNAS PAULINA

mirė Vasario 4 d., Chicagoje, sulaukęs pusės amžiaus. Ame-rikijoje išgyveno 25 metus. Iš Tauragės ap., Kaltinėnų par., Rusių kaimo.

RASKINIS TAMAS

mirė Sausio 15 d., Inkerman, Pa. Amerikoje išgyveno 25 metus. Paėjo iš Suvalkijos.

ZICKIENĖ ONA

mirė Vasario 2 d., Chicagoje. Buvo pusės amžiaus. Gimus Očikų k., Adakavo par., Tau-ragės ap. Amerikoje išgyve-no 36 metus.

TAMAS KOLKA

43 m. amžiaus, mirė Vasario 24 d., Cleveland, Ohio.

BUJAUSKIENĖ ONA

mirė Sausio 21 d., Brooklyn, N. Y. 53 metų amžiaus.

ZIMINSKAS MATEUSAS

mirė Vasario 6 dieną, Boston, Mass. Buvo 30 m. amžiaus.

VALICKAS PETRAS

mirė Vasario 12 d., Chicagoj. Buvo 48 metų amžiaus, Ame-rikijoje išgyveno 34 metus. Iš Ketronių k., Vaduoklių par., Panevėžio ap.

VAGNORIENĖ ONA

42 metų amžiaus, mirė Vasa-rio 12 d., Chicagoje. Ameri-koje išgyveno 42 metus. Iš Pausnių k., Plungės par., Tel-šių ap.

ŠALKAUSKAS STEPAS

20 metų amž., mirė Vasario 12 d., Chicagoje, kur ir gimęs.

ŠAIKUS ALEKSANDRAS

mirė Vasario 14 d., Chicagoje. Buvo pusės amžiaus, Ameri-koje išgyveno 26 metus. Ki-lęs iš Cinciuliškių k., Vajiesiš-kio par., Zarasų apsk.

ČERNIUS GRIGALIUS

55 metų amžiaus, mirė Vasa-rio 14 d., Chicagoje. Ameri-koje išgyveno 30 metų. Gimęs Butėnų k., Šimonių par., Pa-nevėžio ap.

URBONAS SIMANAS

mirė Vasario 14 d., Luzerne, Pa., Amerikoje išgyveno 45 m.

NAKVASAS ANTANAS

mirė Vasario 8 dieną, Miners Mills, Pa.

VARNELIENĖ ONA

mirė Vasario 5, Luzerne, Pa. Amerikoje išgyveno 45 metus.

URBANAČIUS PETRAS

mirė Vasario 5, Wilkes-Barre, Pa.

GUBERIS JONAS

mirė Vasario 8 d., Mahanoy City, Pa. Amerikoje išgyveno 40 metų.

LAPAČINSKAS ANTANAS

43 metų amžiaus, mirė Vasa-rio 9 d., Gilberton, Pa.

LABONIENĖ LILIJA

mirė 13 d. Vasario, Shenan-doah, Pa.

KUBILIUS ANTANAS

mirė Vasario 7 dieną, Omaha, Nebr.

JAKELIS JONAS

56 metų amžiaus, mirė Lapkr. 29 d., 1936, McKees Rocks, Pa. Amerikoje išgyveno apie 26 m. Iš Lietuvos paėjo Alytaus ap., Vilkiutenių kaimo.

JANKAUSKIENĖ J.

mirė Sausio 20 d., Inkerman, Pa.

GAILIUSIS JOKUBAS

mirė Sausio 22 d., Westfield, Mass.

ZEZERSKIS ANTANAS

mirė Vasario pradžioje, nuo sužeidimo automobiliu, Brook-lyn, N. Y.

7 Dienos ! LIETUVA

ANT

BREMEN-EUROPA

Greiti traukiniai prie pat laivų BREMEN ir EUROPA Bremerhaven užtikrina patogią kelionę į Kauną. Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais

COLUMBUS

HANSA er DEUTSCHLAND HAMBURG er NEW YORK

Patogus gelžkelių susisiekimas iš Bremen ar Hamburg. Mes pagelbstim jums gauti svečių ir imigracijos vizas įsų giminėms į Europą.

Informacijų klauskit pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

1430 EUCLID AVE. CLEVELAND, O.

Gen. Konsulo J. Budrio Kalba Vasario 16 Minint

Sutruka kalbų pasakytų šių metų Nepriklausomybės minėjimo proga

ŠIANDIEN mes švenčiame Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 19 metų sukaktuves. Tai yra kiekvienam Lietuvui džiaugsmo diena. Bet ar mes visi gerai suprantame kokią kancias teko pakelti kol pagaliau atėjo ta diena?

Neliesiu gilios senovės, tik trumpai priminsiu Didžiojo karo apyptovą. Kiek Lietuvos sunu tarnavo Rusų kariuomenėje, tolimame Sibire, Kaukaze ir kitur. Prie jų galima priskaityti ir tuos skaitlingus Lietuvos karius, negalėdamsi rasti, pas save namie pakankamai gerų sąlygų pragyvenimui, išsibarstę po plačiąją Rusiją.

COLONEL JONAS BUDRYS
(Pav. iš Cleveland News)

Kas kur buvo mobilizacijos užkluptas tas ir traukė į frontą Rusų kariuomenės eilėse, vieni prieš Turkus, kiti prieš Austrius ar Vokiečius. Jie kariavo ir guldė savo galvas po sveti-
mą vėliava, jie neturėjo net to džiaugsmo būti tarp savųjų. Lietuvis karininkas vedė Rusus ar Totorius, Lietuvis kareivis buvo vedamas kitų.

Kita dalis Lietuvių iš Prūsų Lietuvos kovėsi Vokietijos armijos eilėse. Rusai, įsiveržę į Rytprūsius ugnim ir kardu naikino viską pakelyje, o traukiantis atgal emė su savim įkaitais vietos gyventojus, kaip jie manė, "Vokiečius". Ar ne ironija kad Mažosios Lietuvos Patriarkas Martynas Jankus su šeima buvo iš Klaipėdos Rusų išvežtas kaip Vokietis įkaitas į Rusijos gilumą, o kitas Prūsų Lietuvis, buvęs tuoj po sukilimo Klaipėdos Krašto Direkto-
rijos Pirmininkas, Viktoras Gailius, Vokiečių kariuomenės eilėse buvo sunkiai sužeistas kaip tik imant Kauną! O kiek tokių dar buvo, kiek jų žuvo ir niekas apie juos nieko nežino!

Vokiečiams ateinant, dalis Lietuvos gyventojų, metę savo apgyventus ukus — turta, su šeimomis bėgo į Rusijos gilumą, apsidėdami kur nors ties Volga, Uralu ar kur kitur. Likusi dalis turėjo ant savo pečių išnešti žiaurios okupacijos laikus. Vieni šiaip-taip pusbadžiai išgyvenę Rusijoje, grįžę namon rado griuvėsius, kai kuriems pabėgėliams g liko kur nors svetur supilti kapai.

Okupantai pasistengė kuodaugiau iš užimto krašto ištraukti naudos, kirto miškus ir, drauge su maistu bei kitu turtu, veždavo Vokietijon. Lietuviai ne tik turėjo žiūrėti kaip buvo vežamas jų turtas, jie privalėjo dar padėti iškirsti tą mišką ir pakrauti. Rusai, rengdamiesi ginti Kauno tvirtovę, sprogdino ir paverė griuvėsiais aplinkines bažnyčias, paveizdan Raudondvario ir Zapyškio. Miestai ir miesteliai buvo sugedinti.

Nepasiruošimas karui tokiaime maštabe, įnešė pilną suirutę Rusijoje ir iššaukė revoliuciją. Rusų pirmoji revoliucija 1917 metų Kovo mėnesį metė obalsį: "Kiekviena tauta turi laisvą apsisprendimo teisę".

Tas obalsis ne visur vienodai buvo sutiktas. Tik viena Amerika priėmė jį kaip taikintą visiems vienodai ir Prezidentas Wilson įtraukė tą į savo "14 punktų".

Atrodytų kad po to Lietuvių tauta irgi neturėjo kliūčių laisvai apsispręsti, bet mes matome gyvenime jog gražiausias idėjas negalima įkūnyti, arba tas labai sunkiai po ilgų kovų pasiduoda, jeigu jos paliečia keno nors, ypač galingų jėgų, interesus.

Nauja Rusija, iškėlus tą obalsį, gal but ir nedarytų kliūčių Lietuvos atstatymui, bet tas jau nebuvo jos galioje, nes visa perėjus į klausimą teritorija buvo Vokietijos okupuota. O mes jau ganėtinai patyrėme kad, jeigu kas ką turi savo rankose, savo noru su tuo sunkiai skiriasi. Ir anų laikų Vokietija anaipol nebuvo priešinga kad inėnancijos į Rusiją tautos atskirtų nuo jos, bet ir nemanė šio principo taikyti pas save, nors ir per karą užimtiems kraštams.

Lietuvių Judėjimas Prasideda

1917 metais Petrapijlyje susirinko Lietuvių Seimas, kur buvo keliama Lietuvos valstybės atstatymo klausimas. Lietuvoje irgi žmonėms rūpėjo savo ateitis. Buvo kreiptasi į okupacinę valdžią prašant leisti rinkti savo atstovus nuo apskričių ir sušaukti juos pasitarimui. Vokiečiai nusprendė kad saugiau turėti kokią nors krašto atstovybę užimtam krašte, kurią jie galėtų kontroliuoti, nieko tuo tarpu nežadėdami, ir taip nulaikyti ateities. Jų leidimu 1917 metais, rudenį, Vilniuje buvo sušaukta Lietuvių konferencija, iš kurios gimė Lietuvos Taryba. Apie Valstybę dar nebuvo kalbos ir Tarybos pareigos bei teisės nebuvo apibrėžtos; visa valdymo galia tebuvo Vokiečių karo vadovybės rankose.

Gyventojai, išgirdę apie sudarymą Tarybos, pradėjo kreiptis į ją net su skundais prieš okupantus. Sudarę Lietuvos Tarybą vyrai, pamatę kad krašto gyventojai daug iš jų, kaip vienintelės Tautos atstovybės, tikisi, suprato kad prie esamų sąlygų ant jų gula atsakomybė del visos Tautos ateities, ryžosi drąsiam ir garbingam žygiui, ir 1918 metų Vasario 16 dieną susirinkę vienbalsiai nutaria:

ATSTATOME NEPRIKLAUSOMĄ LIE-
VOS VALSTYBĘ SU SOSTINE
VILNIUJE!

Petrapijlyje, Genevoje, Amerikoje, žmonės galėjo laisvai tokį dalyką svarstyti, nutarti ir pasirašyti, bet ne Vilniuje, kur anuomet Vokiečių karo vadovybė galėjo tuoj liepti visus suimti ir perduoti karo lauko teismui. Todėl ir šį kartą Lietuviai Tautą įrodė kad lemiamose valandoje jai nestinga vyrų kurie už vis aukščiau žiuri Tautos gerovės ir, jeigu reikalinga, stato į pavojų net savo gyvybę!

Prie esamų sąlygų nebuvo galima tuojau įgyvendinti šį nutarimą, nes tektų su ginklu rankose stoti prieš okupacinę armiją. Kitos tautos ir šitu atžvilgiu buvo laimingesnės. Lenkams buvo leista formuoti savo kariuomenės dalis, tiek Austrijoje, tiek, kiek vėliau, Rusijoje. Jos pasinaudojo momentu, užėmė savo numatytą teritoriją, ir net išplėsdami ją kiek galint sąskaiton kitų tautų. Latviai irgi jau turėjo savo pulkus, o Lietuviai tik po antros Rusų revoliucijos pradėjo gyryti iš įvairių Rusų dalių pavieniu ir beginkliai.

Tik 1918 metais, kai Vokiečiai įsitikino kad karo jau nelamės, leido susidaryti pirmutinei Lietuvos Valdžiai ir dabar dar nenustodami vilties surišti Lietuvą su Vokietija.

Vyriausybė buvo sudaryta, bet ką ji galėjo pradėti neturėdama nei lėšų ir nei vieno kareivio. Vokiečiai bijodami kad jų kariškos dalys nebūtų nuginkluotos, neleido formuoti nei kariuomenės nei milicijos, tvarkos palaikymui.

Vokietijoj įvyko revoliucija. Tuo pasinaudojus, praslinkus aštuoniems mėnesiams nuo Nepriklausomos Valstybės paskelbimo, Lapkričio 1 dieną sudaromas pirmas, vos 30 žmonių, Tarybos apsaugai, būrys. Jis apginkluotas slapčia nupirktais iš Vokiečių šautuvais. Greit teko Vokiečiams ir iš Vilniaus pasitraukti. Raudonoji armija užėmė pusę Lietuvos, siulydama įvairių laisvųjų, kad tik eitų su ja. Lenkai irgi darė pasiulus ir grąsino visvien užimti Lietuvą. Kas toms pasiulus netikėjo, iš jų gero nelaukė, tai bent jų jiegomis, atrodė, turėtų nusilenkti. Kur čia bekariausi vienas prieš šimtus! Tiek vieni, tiek kiti gerai apginkluoti su artilerija ir kitkuo, o pora šimtų Lietuvių net šautuvus ne visi turėjo.

Kas tuos kovotojus už Nepriklausomą Lietuvą laukė? Jiems nieks nieko negalėjo pažadėti; dauguma galėjo susilaukti kad jie kris kur nelygiame masyje, gavus šaltą pabūdiavimą tos žemės del kurios laisvės jie kariavo. Atrodė kad visos pastangos išlaikyti savo Valstybę nu eis niekais. Perdaug stiprių priešų — padėtis be vilties.

Vienok atsitiko kitaip. Kuomet savo Valdžia pašaukė, atsirado žmonių kurie pasirinko tą, kitiems — šiaudadusiems — atrodantį beviltišką kelią, atstatė prieš šautuvus ir durtuvus savo nuogas krutines. Apsiginklavo, paėmė ginklą iš priešų rankų. Iš tos drąsųjų saujos augo batalionai, pulkai ir eidami petis į petį praskynė kelią tikrai Nepriklausomybei, kuria mes šiandien džiaugiamės. Tas greitai atpasakojama, bet ne taip greit įvyko. Atsirado vėl naujas priešas, Rusų-Vokiečių pulkai, avanturisto Bermonto vedami. Ir tas buvo nugalėta. Po dviejų metų kovų, susilaukta taikos sutarčių, tiek su Rusija, tiek su Lenkija.

Pastaroji tą savo sutartį negarbingai sulaužė, išplėsdama mūsų sostinę. Didvyriškos kovos pareikalavo daug gyvybių ir tai geriausių, susipratusių Lietuvos sunų. Dar kartą buvo pamėginta klastingu būdu sugriauti Nepriklausomą Lietuvą, tai per Lenkų P. O. W. organizacijos suokalbį, bet ir tas nepavyko.

"Kiekviena tauta turi laisvą apsisprendimo teisę".

Kuomi galėjo tauta geriau įrodyti savo apsisprendimą kad ji nori savarankiškai gyvuoti, jei ne tomis atkakliomis kovomis del Nepriklausomybės? O kiek metų turėjo dar praeiti kol ji kitų valstybių buvo pripažinta! Atgimusios Lietuvos, kaip valstybės, gyvenimas yra trumpas, bet kaip daug jau nuveikta, kiek atsiekta, ne tik ten, jos ribose gyvenantiems, bet ir visai tautai. Ji davė daug ir Valstybės mažumoms — kitataučiams.

Lietuva Šiandien

Ar daug buvo raštingų žmonių pirmiau? Šiandien jau įvestas privalomas šešių metų pradžios mokslas, o aukštesnis bei specialus mokslas visiems yra nesunkiai prieinamas. Ir mažumos: žydai, Rusai, Lenkai, Vokiečiai tuo pasinaudojo, turėdami pakankamai mokyklų savo gimtoje kalboje, kurias užlaiko valstyvė. Dabar yra didelės skaičius aukštesnių ir įvairių aukštųjų mokyklų pas save namie; jeigu kurių specialių mokyklų mūsų mastui nereikia, paskiri asmenys siunčiami į užsienį. "Vargo Mokykla" liko praeities istorijoje. Sava, apvalyta, graži kalba visur laisvai skamba.

Kiek katalikų bažnyčių pirmiau buvo paversta cerkvėmis, nors ir reikalo tam nebuvo. Naujas pastatyti, metais tekdavo laukti leidimo, jeigu jis abelnai budavo suteikiamas. Lietuvoje Vyriausybė dabar šelpia Bažnyčią, remia ir bažnyčių statybą.

Vieton dviejų-trijų metų tarnauti svetur, toli nuo savų, neįprastame klimate, Sibire ar kur kitur, jaunuoliai daug trumpesnį laiką mokoši Tėvynės apgynimo čia pat, arti namų, kur, atsitikus ligai, jie lengvai namiškių pasiekiami, arba patys gali namus atkankyti. Jiems, kaip jų tėvams kad buvo, netenka kentėti pasityčiojimų iš tamsių puskarininkų del menko Rusų kalbos mokėjimo. Visa vyriausybė iki aukštesniųjų yra tik jų mokytojai kariškam mokslui ir iš jų pačių, daugumoje ukinikų sunų, — tai yra jų vyresniųjų brolių. Jų tėvai nežinojo kodėl jie turi tarnauti, už ką galvas guldyti kovodami prieš Turkus, dabar kiekvienam aišku: svetimos žemės nenorim, savąją ginsime iki paskutinio kraujo lašo! Laisvę pažinę — svetimiams nevergausim!

Taip ir kitose srityse, jei pirmiau Lietuvis, norėjęs tapti valdininku, karininku, turėjo jįskoti laimės Turkestane, ar kitame tolimame krašte, tai dabar jam visos vietos prieinamos savo šalyje. Savo įgytas žinias, patyrimą, jėgas jis atiduoda savajai Tėvynei, savo žmonėms.

Lietuvos atgimimas sustirino išeivijos dvasią, suteikė jai upo ir energijos atsispirti prieš kitataučius. Lietuvis dabar drąsiai galėjo pasakyti ir įrodyti kad jis ne Rusas, nes jis turi savo Tėvyne, savo namus — Lietuvą.

Daug dar būtų galima papasakoti apie atsiektus laimėjimus įvairiose srityse. Žmonės jau užmiršo tuos laikus kuomet jie, pavyzdžiui, važiuodavo iš Kauno į Klaipėdą 14 su puse valandų, o dabar, šiais metais, ruošiamasi tą kelionę atlikti į 4 valandas. O mūsų išaugus spaudai, knygų leidimas, opera, teatras, sportas, kurtortai, sanatorijos — viso net neišvardinsi.

RUOŠIAMA NAUJAS NRA

Prezidentas Roosevelt jau tulas laikas kaip darbuojasi ruošdamas atitinkamą programą kurio, tiki galima bus prashalinti visai žemas darbininkams algas ir ilgas darbo valandas.

Prie nustatymo butinų algų ir darbo valandų, numatoma įvesti plačią sistemą savitarpi-
nių sutarčių kurios leistų biz-
nieriams išvengti neteisingų ir
nuostolingų prekybos varymo
budų, kompeticijos ir tt.

Tam tikslui būtų sudaryta nauja taryba, kuri prižiūrėtų darbo valandas ir darbininkams mokamas algas, kad jos būtų vienodos tokios pat industrijos šakose.

Nauji patvarkymai yra numatomi pirmiau buvusios bet Aukščiausiojo Teismo atmes-
tos NRA pagrindais.

Prezidentas tuo reikalu tariasi su darbininkų organiza-
cijų vadais. Jis jau kalbėjo su Amerikos Darbo Federaci-
jos Prezidentu Green, su An-
gliakasių unijos Prezidentu
Lewis ir su tulais kitais pa-
zymesniais žmonėmis darbininkų
gyvenimo priešakyje.

Kalbėjo ir su Suv. Valstijų
Prekybos Buto vadovybe, kuri
pirmiau buvo labiausia prieš-
inga Mėlynam Arui.

Tikima kad Prezidentas Roo-

sevelt savo Antros Naujos Da-
lybos planą paskleis Kovo 4
d., kuomet visoje šalyje Demo-
kratai laikys savo "pergalės"
paminėjimo banketus.

Pats Prezidentas dalyvaus
tokiaime bankete Washingtone,
Capitol viešbutyje. Dalyviai
tame bankete mokės po \$100
už valgi. Pelnas skiriamas ap-
mokėjimui Demokratų parti-
jos rinkimų deficitu.

Žymus Darbininkams Algų Pakėlimas

Pranešimai kad 135,000 vy-
riškų rubų siuvimo unijos na-
riai gauna 12 nuoš. mokesties
pakėlimą, kas prideda 30 mi-
lijonų dolarių daugiau pinigų
į jų darbininkų kišenių, tokia
suma padidinant jų pirkimo
galia, yra gera naujiena.

Prie rubsiuvių, šiose dienose
laimėjo mokesčių pakėlimą
daug tukstančių darbininkų
General Motors, Packard ir
kitų automobilių išdirbystėse.
Trys didėsės gumų išdirbystės
Akrone, Ohio, pakėlė mokestis
savo darbininkams.

Kovo 2 d. paskelbta kad di-
džiosios Amerikos plieno kor-
poracijos pakelia mokestis sa-
vo šimtams tukstančių darbi-
ninkų.

Tas turės savo reikšmę vi-

Geriausią patys nukeliaukite Lietuvon, pabu-
bite ten, pavišėkite, pasidžiaukite atsieltojuo,
o sugryžę atpasakosite kitiems apie Lietuvos
grožį! Tik vieno nepamirškite — nestatykite
Lietuvai reikalavimų kurių jai negalima statyti.
Turėkite prieš akis Rusų laikus, kada Lie-
tuviai nebuvo šeiminkais pas save namie; ku-
met nekaltėjau dalykai buvo draudžiami, taip
kad net chorai negalėjo laisvai mokintis Lietu-
viškų dainų. Nepamirškite kad per pasaulinį
karą Lietuvos žemę skersai ir išilgai, ten ir at-

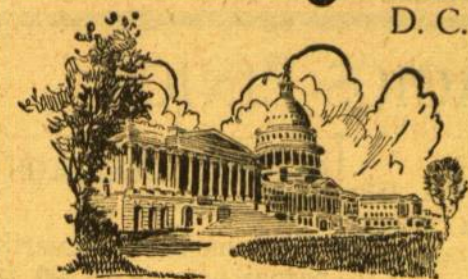
gal, perėjo didelės Rusų ir Vokiečių armijos.
Karas žiaurus dalykas, sukelia žmonėse že-
mus instinktus, viskas dažnai beprasmiskai de-
ginama, naikinama — niekas sau del to išmeti-
nėjimu nedaro. Kada kiti jau pradėjo žaizdas
gydyti, Lietuva turėjo dar toliau porą metų
tęsti karą. Žmonės prarado visą savo turtą,
sutaupos prazuvo drauge su Rusų rubliais, o
vėliau Vokiečių markėmis. Taigi, jei visa šita
turėsite mintyje, tai tikrai savo apsilankymu
džiaugsitės.

KAS NAUJA?

'Dirvos' Redaktorius K. S. Karpius vyksta į

Washington

D. C.

K. S. KARPIUS

"DIRVOS" Redaktorius K. S. Karpius trumpu laiku
vyksta į Suvienujų Valstijų sostinę — istorišką
miestą WASHINGTON, D. C. Jo kelionės tikslas yra
apsilankyti tame mieste ir aprašyti jį "Dirvos" skaity-
tojams taip kaip aprašė kitų šalių miestus, kuriuos ap-
lankė savo kelionėse į Lietuvą.

K. S. Karpius du kartu važinėdamas į Lietuvą ap-
lankė ir aprašė Kauną — Lietuvos sostinę; Rygą —
Latvijos sostinę; Berlyną — Vokietijos sostinę; Pary-
žių — Prancuzijos sostinę; Kopenhagą — Danijos
sostinę; Stockholmą — Švedijos sostinę, ir kitus tulus
tų šalių miestus.

1935 metų vasarą, važiuodamas į Pasaulio Lietuvių
Kongresą, "Dirvos" redaktorius tik pusdieniui užsuko
į Washingtoną, pirmą kartą, ir kiek to miesto matė
jam labai patiko — prie to žinant to miesto svarbą ir
reikšmę, — pasiryžo, kai tik turės liuosėsniū laiko, nu-
keliauti į Washingtoną ir ten praleidus kelias dienas
suteikti "Dirvos" skaitytojams savo apsakymą apie jį.

Aprašymas "Dirvoje" tęsis du ar tris mėnesius lai-
ko. Todėl tai pasiroškite skaityti "Dirvą" ir tuos jo
aprašymus-apsakymus apie mūsų naujos tėvynės sostinę.
Tęmykit, "Dirvoje" tolimesnį pranešimą.

"Per 11 metų aš gerėjusi Luckies" rašo Ezio Pinza Metropolitan Operos Baras

"Rašydamas šį pareiškimą aš esu
Metropolitan Operos persirengimo
kambaryje. Aš ką tik baigiau "Le Coq
d'Or" sekmingą perstatymą. Lucky
Strike, kurį dabar rūkau yra viena iš
laimėjimo dovanų! Bet ar aš jaučiu
nors kokią rūpesčio, kad rūkymas
pakenktų po labai varginančio persta-
tymo mano gerklei? Visai ne! Nes aš
atradau, jog lengvas užsirūkymas yra
tinkamas abiem, mano skoniui ir
mano gerklei. Per vieną dieną metų aš
gerėjusi Luckies šioj šalyj ir net savo
gimtoj Italijoj."

Ezio Pinza

GARSUS METROPOLITAN OPERA
KOMPANIJOS ŽVAIGŽDĖ

PUIKIAUSIAS TABAKAS—
"DERLIAUS GRIETINĖ"

Lengvas Užsirūkymas "It's Toasted"—Jūsų Gerklės Apsauga

PRIEŠ KNITĖJIMUS PRIEŠ KOSULI

Copyright 1937, The American Tobacco Company

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

SMAGIOS ŽINIOS

PLIENO industrija, matomai norėdama išbėgti nuo streikų, kurie pradėjo aiškiau rodytis, Kovo 1 dieną paskelbė pakėlimą mokesčių šimtams tukstančių savo darbininkų.

Šios žinios yra labai geros ir džiuginančios. Ne visi darbininkai nori streikuoti, nes dauguma pergyvena didelį skurdą streiko laikui. Streikuoją tik kada būtinas reikalas priverčia.

Plieno industrijoje dirba arti 500,000 darbininkų. Geras laikas ji pagamina \$3,365,000,000 vertės savo išdirbinių — už tiek pagamina 1929 metais. Bendrai visos plieno dirbtuvės išleidžia apie 71,500,000 tonų gatavų produktų metuose.

Bendras plieno kompanijų kapitalas yra \$4,738,469,000.

Plieno industrijos darbininkus rimtai organizuoti pradėjo John L. Lewis su savo Industrialinio Organizavimo Komitetu.

Kai prasidėjo darbininkų stipresnis judėjimas, jų nuraminimui plieno kompanijos pradėjo pačios organizuoti savo dirbtuvių "vidaui unijas". Bet bendras organizavimas nesiliovė.

Nuo 1876 metų gyvavo Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers (geležies, plieno ir cino darbininkų unija), bet ji niekad neįsilo: ji 1935 metais turėjo mažiau negu 10,000 narių.

Tais metais ji susidėjo su John L. Lewis I. O. C. ir dabar Lewis sako, suorganizuotų plieno industrijos darbininkų esama apie 150,000.

Laimėjus daugiau mokesčių, 40 valandų darbo savaitę ir \$5 minimum, turės būti padėta darbininkų reprezentacija dirbtuvėse užtarimui darbininkų ir jų reikalų.

Pakilus mokesčiui plieno industrijose, žinovai tikrina kad tuoj pradės kilti darbininkams užmokesčiai bendrai.

ŽYDŲ VARGAI LENKIOJE

Otto D. Tolischus (Tolischus), iš Klaipėdos krašto Lietuvis, kuris prieš 15 metų dirbo Cleveland Press redakcijoje, o dabar yra New Yorko laikraščio Europos korespondentas, apsilankęs Varšavoje, aprašė žydų sunkią padėtį Lenkijoje.

Jis primena apie žydų sunkumus Latvijoje, Lietuvoje, Vengrijoje ir Rumanijoje, bet tose šalyse dar jiems nėra taip blogai kaip Lenkijoje, kur jie atvirai ir nuolat persekiojami.

Paveizdan, jo gautomis neoficialėmis žiniomis, per pastrečių metų, nuo Gegužės mėnesio 1935 metų iki Sausio, 1937 metų:

118 žydų užmušta ir 1350 sužeista;

137 žydų krautuvės išsproginta bombomis;

35 žydų namų sudeginta.

Virš 100 žydų studentų sužeista bėgyje praėjusių trijų mėnesių riaušių.

GILTINĖ AMERIKOS KELIAIS

Automobiliai Amerikoje pernai užmušė 38,500 žmonių, reiškia 1,500 daugiau negu 1935 metais.

Didžiųjų šios žiemos potviniuose žuvo apie 500 žmonių.

Žmogaus padarinius, reišia, tukstančius kartų mirtingesnis negu gamtos spēka. Ši pavojų pažaboti tai ne vieno žmogaus darbas. Čia kiekvienam privalu savo ranką pridėti: automobilių dirbėjai, kelių taisytojams, policijai, įstatymų leidėjams, automobilių savininkams ir pėkštiesiems.

Tikimes kad Amerikos Lietuviai automobilių savininkai iš savo pusės darys viską kad šita milžiniška nuostolį gyvybėmis mažinti. Tai ne tik pilietinė pareiga, bet ir žmoniška.

BEGĖDIŠKAI

Prieš kelis mėnesius, Nobelio taikos dovana teko Vokietijos piliečiui von Ossietzkiui. Nazių valdžia prieš tai rusčiai užprotes-

tavo, smerkdama Nobelio dovanų komisiją.

Bet kuomet von Ossietzky gavo savo dovaną, 40 tukstančių dolarių, naziai jo visus pinigus konfiskavo valdžios išdan, jam palikdami tik \$200.

Tuo laiku kai dovaną apturėjo, von Ossietzky buvo kalėjime už politinę nusikaltimą.

VALIO, KAZIAI!

Sveiki visi Kaziai-Kazimierai, "Dirvos" skaitytojai ir draugai, Jūsų vardo dienoje!

Šiame numeryje telpa aprašymas apie Lietuvos patroną, Šv. Kazimierą, kuris buvo pirmutinis Lietuvos šventasis.

Kaip iš aprašymo matysite, Šv. Kazimieras buvo tiesioginis Gedimino ainis: Gediminas buvo tėvas Algirdo, Algirdas — Jogailos, Jogaila — Kazimiero, Kazimieras — Šv. Kazimiero.

Šv. Kazimiero motina buvo garsi Vengrijos cėsorių Hapsburgų duklė, irgi ne Lenkė, nors jo tėvas ir motina valdė kartu Lietuvą ir Lenkiją.

PJUTĮ PRISIMINUS

Nebėra soduos žalio lapo, Darželyje — radastų, Tėvynė rengias laisvės žygių Didžiulę šventę švesti.

Nuklysta debesys švininiai Taip sunkūs, sunkūs, juodi — Verkei po kryžiumi, Tėvyne, Be laisvės, be paguodos.

Krauju nuplovę priešas veidą, Kančia takus žymėjo; Bet Aukščiausias neapleido Ir aimanas girdėjo.

Išplovę žvejų dukros tinklus Dainavo apie rutas, Jų broliai taisė senus ginklus Ir rengė didžiai pjūčiai...

Oi, buvo pjutis, baisi pjutis, Net prisiminti skaudu: Pražydo jura kraujo putom, Smėlys krauju paraudo...

Šiandien tą pergale, Tėvyne, Gali sau laisvai švesti, Nors gamta nuotaikoj žieminę, Darželiai be radastų.

Ateis pavasaris per kalvas, Margų žiedų bus marios; O mes šiandien nulenkiame galvas Žvejams stebukladariams!

"Karys".

Ats. gr. M. Zablockas.

AŠ PAJAUNĖJAU

Angelai snaigės iš dangaus beria, Žemė sniegota baltuoja, žeri. Bet žiema skuba, tolyn keliauja, Greit bėsim grūdus dirvon mes sauja.

Nors rankos grubios, skurdu ir šalta, Aš beriu raides į knygą baltą: Nes kada dainas rašyt pradėjau, Aš sustiprėjau ir pajaunėjau...

Kaip dirvoj grūdus leidžia diegelį, Taip mano raštas žuti negali. Angelių sėją vėjas išblaško, Aš tęsiu darbą ik' didžio taško!...

Nors ir užkluptų audrų verpetai, Nors ir priverstų pasenti metai, Plunksnos į šalį aš nepadėsiu, Pasauliui raides ir žodžius sėsiu!

Aš pajaunėjau, nors vienas plaukas Aiškiai pabalo kaip žiemą laukas. Aš bersiu grūdus į dirvą šitą — Tukstančiai žodžių bus parašyta!

Vikt. Tatarėlis.

SV. KAZIMIERAS

Šv. Kazimieras gimė 1458 metais Spalių 3 d., Krokuvoje. Jo tėvas, Lenkų karalius ir Didysis Lietuvos kunigaikštis Kazimieras (1440—1492) buvo Jogailos sunus.

Karalius Kazimieras mokytis savo vaikus buvo paskyręs išlavintą kanaaninką Joną Dugošą, kuris savo 13-kos knygų istorijoje plačiai rašo apie didžiųjų Lietuvos kunigaikščių laikus. Iš Dugošo pirmiausia Šv. Kazimieras ir turėjo susipažinti su savo tėvyne.

Jis, kaip ir kiti keturi jo broliai, turėjo tapti karalium.

Išmirus cėsorių Hapsburgų giminės šakai viešatavusiai Vengrijoje ir Čekijoje, Karalius Kazimieras, remdamasis savo žmonos Elzbiotos Hapsburgietės teisėmis, norėjo dar 13 metų amžiaus vaikeliu Kazimierą pastatyti Vengrijos valdovu. Su patarėjų būriu ir 12,000 kariuomenės, Šv. Kazimieras išsirengė į Vengriją. Bet jo žygis nepasisekė. Vengrai išsitrino kitą karalių.

Susikrėtęs, sosto neįgijęs, ir bijodamas net savo sostinėje viešai rodytis, Šv. Kazimieras grįžo namon. Nuo to laiko, kaip istorikas sako, jis atsisakė nuo pasaulio ir ėmė daugiau atsiduoti tikybai.

Lietuvos didikai tuo laiku norėjo atskiro sau valdovo.

Kazimieras Jagelonaitis, įgijęs 1447 metais ir Lenkijos sostą, pats buvo pasiėmęs vesti ir Lietuvos reikalus. Lietuviai kartais, ypač 1478 metais Bresto seime, prašydavo kad Kazimieras duotų valdyti Lietuvą vieną iš savo sunų. — Šv. Kazimierą, ar jo brolį Joną Albrechtą.

Nepatenkinti surusėję Lietuviai kunigaikščiai nusprendė nužudyti didįjį kunigaikštį Kazimierą. Kada jis su savo sunum Šv. Kazimieru persikėlė į Vilnių, per vieno kunigaikščio vestuves buvo sudaryta suokalbis (1481 m.) Kazimierą nužudyti. Sutarimas buvo laiku susektas ir kaltininkai buvo sugauti. Bet šis pasielgimas jaunam Šv. Kazimieriui padarė įspūdį. Jis buvo išsiųstas į Lenkiją. Visiškai juo pasitikėdamas, Lietuvos-Lenkijos valdovas paskyrė savo sunų valstybės pakancleriu. Jaunas karalaitis labai gerai per dvejus metus pildė savo pareigas.

Budamas tėvo vietininku Lenkijoje, Šv. Kazimieras pamatė kad jo skverbimasis į Vengrijos ir Čekijos valstybės reikalus nėra naudingas. Jis susitaikė su bažnyčia, atitaisydamas blogus tėvo santykius su popiežium, prie karaliaus dvaro įvedė didelį padorumą.

Pertekęs turtais, gyvendamas karališkuose rumuose, jis nepaskendo šio pasaulio turtuose ir reikaluose. Šv. Kazimieras dar mažas budamas pasirodė maldingomis už kitus brolius. Dienomis dirbdamas karaliaus raštinėje, naktimis jis ilgai melsdavosi. Dažnai, ypač Vilniuje, iš karaliaus rūmų atvykdavo melstis į bažnyčią ir radęs ją uždarytą, klupdavo prie bažnyčios durų. Po gražiais rubais jis vilkėjo šurkščius apgailos drabužius.

Dažnai naktimis iš minkštos lovos pakilęs jis guldavo ant plynos žemės, ir skaudžiais pasunkais kankindavosi. Vos sulaukęs 26 metų amžiaus, džiovos kankinamas, Šv. Kazimieras mirė 1484 m. Gardine.

Netrukus popiežius atsiuntė savo įgaliotinį, kuris ištyrė Šv. Kazimiero atsidavimą tikėjimui ir nepaprastą maldingumą. Vėliau jo brolis Zigmantas II, Didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos Karalius, išsirupino kad popiežius pripažintų jį šventuoju. Taip ir įvyko: 1521 metais Šv. Kazimieras tapo pripažinta šventuoju ir Lietuvos patronu.

Tsb.

KAS ATSIITINKA KUOMET POPIEŽIUS NUMIRŠTA

KARALIAI sostui užgema, bet pats galinčiausias iš visų dvasiškų ir žemiškų valdovų gali pasitaikyti ir vargdienio sunus.

Jis valdo ne tik žmonių kunus, bet ir jų sielas. Jo nuosprendžiai yra neklaidingi. Jis milijonams žmonių yra Kristaus Atstovas ant žemės.

Mes jį vadinam Popiežium. Jis yra pramintas Belaisviu Vatikano, mažo Miesto Valsybės, esančios Romos priemiestyje, iš kurios buvusieji Popiežiai atsisakė pasijudinti, tuomi protestuodami už netekimą savo žemiškos galybės. Taip daro ir dabartinis Popiežius, nors iš Vatikano per Tiberio upę eina gelžkelis, atsisako iš savo "nelaisvės" išeiti.

Popiežius apsuptas ceremonialu, kuris yra toks senas ir nepakeistas kaip pats Romos katalikų tikėjimas.

Pijus, vienuoliktas tuo vardu gyventojas, užimantis 10,000 kambarių Vatikano rumus, šių kelių savačių bėgyje kovoja su mirtimi visu savo ukininkiško kuno stiprumu, bet iš kardinolų kurie aplink popiežių randasi eina žinios kad jo "liga palengva krysta į blogąją pusę".

Tas reiškia kad iš viso pasaulio kardinolai rengiasi keliauti į Romą tai ypatingai ceremonijai naujo Kristaus Vietininko išrinkimui.

Ceremonialas prasideda, po teisybei, nuo pat popiežiaus mirties patalo. Kada daktarai užtikrina jog popiežius miręs, sekanti pareiga tenka šventosios Kolegijos viršininkui: patikrinti daktarų nuosprendį. Popiežiaus sekretorius atsistoja šale mirusio popiežiaus lovos, iš jo savo rubų išsiima sidabrinį plaktuką, ir tris kartus suduodamas popiežiui per kaktą, išsautkia jo krikšto vardą. Dabartinis popiežius yra Achillis vardu.

Tuo laiku prie lavono buna valandėlė tylos, tada Kardinolų viršininkas atsisuka į visus ten esančius ir pareiškia, "Popiežius tikrai miręs".

Žvejo žiedas, simbolis-ženklas popiežiaus galybės ant viso pasaulio, tada nuimamas nuo negyvo popiežiaus piršto ir perduodamas jo sekretoriui — dabartinis yra Kardinolas Paceli — kuriuo žiedu užspaudžiama popiežiaus pavirtinimai visų dokumentų.

Šiuo aktu Popiežiaus Sekretorius gauna savo žinion visą popiežiaus galybę, kurią atima nuo popiežiaus, sulgyt tos tikybės tradicijų.

Iki tas nebuna padaryta, į pasaulį neišleidžiama žinia apie popiežiaus mirtį. Po to, per 24 valandas visas gyvenimas Vatikane sustoja.

Tam laikui pradėjus, prasideda ceremonijos apie popiežiaus kuną. Jis buna numazgojamas šilte kvepiančiame vandenyje. Paskui išima ir prezervuoja jo vidurius: širdį, plaučius, kepenis, tam tikrame inde, kurį nakties laiku su palydovais nuneša į požeminį kambarį Vatikano rumuose ir palaidoja po uždangalu. Patį kuną subalzamuoja.

Jo veidą užtiesa balsu velionu ir kitą velioną užtiesia ant kryžių sudėtų rankų. Ant uždangalo dengiančio jo krutinę yra išdirbtas didelis auksinis kryžius.

Paskui nuneša jį — jo slaptieji patarnautojai ir šveicarai kareiviai — į Sosto Kambari, kur, vienai valandai laiko, kunas paliekamas vienas su popiežiaus giminėmis.

Išėjus lygiai valandai laiko, giminės apleidžia, ir prižiūrėtojai apredo kuną jo popiežiškais rubais. Ant galvos uždėda auksinę mitrą. Ant kojų užmauna raudonus, auksu apsiuvinetus odinius batus. Iš sosto kambario nuneša jį į didžiąją Sistine Koplyčią, kur visą parą išlaikomas sargyboje Didžiųjų Sargų, kurie yra surinkti tikiai iš aristokratų.

Popiežiaus Sostas laikinas prašalinamas iš vietos, parodymui kad ta vieta yra tuščia.

Kitą dieną, amžių senumo iškilmėmis, po didelių apeigų, iš Sistine Koplyčios nuneša jį į švento Sakramento Koplyčią Šv. Petro bazilikoje. Ten paguldo ant didelio raudono katafalko, basom kojom iškištom per tam tikrą užtvartą, kur tikintieji gali praeiti ir bučiuoti kojas.

Prie šio katafalko perdien sudeginama tukstančiai svarų vaško žvakių. Čia per tris dienas pasikartoja garsios maldos už jo sielą.

Po to, popiežiaus kunas įdedamas į tris grabus. Pirmutinis vidurinis yra iš cedro medžio, antrasis iš švino, o trečias išaukštinis iš auzolo. Graban prie lavono pridėdama ant avies kailio aprašymas jo popiežiavimo. Prie kojų padėdama trys tarbelės; jose sudėta medaliai mušti laike jo valdymo, ir jie yra: variniai, sidabriniai, ir auksiniai.

Grabu antvožą užsriubavę, tą didelį grabą nuneša į kitą dalį didžiosios bažnyčios. Grabas iškeliamas virš durų ir įdedamas į ten esančią skylę, kur ir paliekamas. Murininkas užlipęs užmurina skylę marmuro lenta. Ant tos lentos tėra nupiešta popiežiaus vardas.

Toje skylėje popiežių kunai yra išgulėje per šimtmečius yra galutino palaidojimo.

Bus: Kaip Popiežius Renkamas.

1936 METŲ LIETUVOS LITERATūros LAUREATAI

PRIEŠ kurį laiką Lietuvos literaturai kelti, valstybė ir atskiros knygų leidyklos įsteigė kelias literatūros premijas. Jos duodamos rašytojams kurių tais metais iš spaudos išėjusieji veikalai randami geriausiais. Pernai metais šios premijos paskirtos pirmą kartą. Jos laimėjusiems rašytojams įteikiamos per literatūros šventę, kuri yra Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventės išvakarėse.

Šiuo metu jau yra paaikškę visi rašytojai, gavusieji premijas už 1936 metais pasirodžiusius jų veikalus.

Kaip žinoma, 1936 metų svarbiausią ir didžiausią literatūros premiją — valstybinę premiją — laimėjo jaunas rašytojas LIUDAS DOVYDENAS už savo romaną "BROLIAI DO-MEIKOS".

Didžiulės knygų leidyklos "Sakalo" skiriamas tris premijas laimėjo: poetas Bernardas Brazdžionis, už savo eilėraščių rinkinį "Ženklai ir Stebuklai", antrą premiją laimėjo rašytojas Antanas Vaičiulaitis, už romaną "Valentina", ir trečią premiją poetė Bronė Buivydaitė už vaikų literatūros veikalą "Aukštinis Batelis".

"Spindulio" bendrovės premijas laimėjo: Petras Cvirka už romaną "Meisteris ir Sunus", antrą — Aleksandras-Kazimieras Puida už romaną "Magnus Dux", ir trečią — poetas Vincas Mykolaitis-Putinas už savo eilėraščių knygą "Keliai ir Kryžkeliai".

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus už vaikų literatūros veikalą skirtą premiją laimėjo poetas Berberdas Brazdžionis. Jo veikalas "Klaskio Kopustai" pripažintas 1936 metų geriausiu vaikų literatūros kuriniu.

"Spaudos Fondo" skiriamas tris premijas laimėjo: K. Plačenis už romaną "Pulkim ant Kelių", antrą — Amerikos Lietuvių rašytojas A. Tulys už apysakų rinkinį "Aš Bučiavau Tavo žmogą", ir trečią premiją už vertimus iš svetimų kalbų laimėjo Jurgis Talmansas, išvertęs Anglų rašytojo Šekspyro dramą "Karalius Lyras". Taigi, šiais metais, tarp kitų, vieną premiją laimėjo ir Amerikos Lietuvių rašytojas.

Literatūros premijas skiria tam tikros komisijos, kurias sudaro rašytojų atstovai. Reikia pažymėti kad literatūros premijų paskyrimu Lietuvos skaitančioji visuomenė labai domisi. Jau gerai prieš premijų skyrimą, plačiai svarstoma kuriam rašytojui premijos bus paskirtos.

Nors visos premijos nėra didelės, tačiau jos Lietuvos rašytojus paskatina kurti vis geresnius literatūros veikalus. Tai parodė kad ir pernai metais rašytojams skirtos premijos, kurių vaisiai yra jau neabejotini ir naudingi literatūros agdymui. Tsb.

JUROS MERGA

K. S. KARPIUS

Juros Merga—istoriškas romanas iš Vikingų laikų, ankstyvesniuose amžiuose, apie Vikingų mergą kuri atėjo, užkariavo ir apsigyveno Žemaitijoje, ir Lietuvį jaunuolį nuo Dubysos, kurs nuėjęs ją išvėtyti, pamilo. 300 pusl. -----1.00

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave.

Cleveland, O.

Karalienės Sabbos

MIKALDOS PRANAŠYSTES

Idomos pranašystės senovės laikų Sabbos valstybės karalienės Mikaldos. Tų knygelių jau vėl galima gauti, ir visai pigiai. Su prisuitumu tik 30c. Galit prisijusti pašto ženkleliais. (Vietiniams po 25c.)

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave.

Cleveland, O.

Parašė K. S. Karpiaus

D V I S E S E R Y S

(Tęsinys iš pereinamo num.)

ANDRIUS BIRŽUOSE

Lietuva visada buvo priešų apsupta iš žemės, bet šiuo laiku ją užkabinėjo dar vieni priešai, iš užjūrio, švedai. Jie buvo įsistiprinę Livonijoje, Lietuvos kaimynystėje šiaurėje. Reikėjo jų saugotis iš tos pusės — ir ten buvo didi Biržų pilis, valdoma Boguslavo Radvilos, Kėdainių kunigaikščio pusbrolio.

Pradėjus aiškėti pavojui iš Livonijos švedų, Biržų kunigaikštis rūpinosi stiprinimu savo spēkų ir šaukėsi Vilniaus Vaidados, Didžiojo Lietuvos Etmono pagalbos.

Andriui kaip saulė iš dangaus į glėbį nusileido, patyrus jį daliai Kėdainių ir kitų Jonušo Radvilos valdomų sričių kareivių reikės eiti į Biržus, ir jis su jais turės išeiti. Dabar tikrai žinojo kad vedybos su Marce nusitęs kitam metui ar dar ilgiau, ir dėl to nudžiugo. Jo troškimas kur nors keliauti, pasitolti nuo tų sąlygų kuriose atsirado, įsikūnija. Vedybų atidėjimą dar labiau jam užtikrino paties Radvilos šaltas pareiškimas: "Merga nepabėgs".

Skubėk dėdei į pagalbą, — tarė Didysis Etmonas, — su vedybomis paspėsim; esi jaunas, ir merga nepabėgs, visada ją rasi!

Toks pareiškimas Andriui buvo lyg koks vaistas: jis vėl keliaropai pagyvėjo, vėl liko toks pat smagus ir judrus koku seniau buvo; kur tik ėjo visų buvo jaučiamas, visus jis matė ir kiekvienam gražų žodį tarė.

— Švedus mes į purvą sumaišysim! — išdidžiai sušuko Andrius, rengdamasis vesti didelį skaičių vyrų šiaurės Lietuvą nuo užpuolikų užstoti.

— Pasakyk dėdei: dabar atsiunčiu tavę; jei reikės daugiau pagalbos, pribusiu aš pats su visa Lietuva! — padarė savo išjojančius vyrus vyriausias Lietuvos karo vadas.

Bet švedai kariauti su Lietuviais nesiveržė. Jie stiprinosi, daugino savo vyrų skaičių ir ginklus, ką Lietuviai žvalgai gerai ištyrė, tačiau užpuolimo nebuvo numatoma. Gal but todėl kad ir Biržų kunigaikštis tą patį darė: kasdien daugėjo, augo Lietuvos pulkai, nuguldami plačias Biržų apilinkes, kas, be abejo, daug ką pasakė švedų žvalgams.

Taip jo ginklu Andriui prisiejo išbuti Biržuose visą tą žiemą, sulaukti pavasario ir kitos vasaros.

Pavasaris atėjo visoje Lietuvoje — ypač žymiai palietė Giedraičius, kur buvo dvi nusiminusios seserys: viena nesulaukianti vedybų su jai skirtu vyru, antra kenčianti meilės sužadintus ilgesius.

Po staigaus paleidimo sniegu ir ledu, tą pavasarį Nevėžyje jų srityje kilo toks didis potvnis koks retai ir daug metų pasitaiko: vanduo apsupo dvaro rumus iš abiejų pusių, tik rumai išliko sausi kadangi stovėjo kiek aukščiau negu vanduo galėjo pasiekti. Nevėžio vanduo apsėmė ir tą slėnį kuris kaire puse nuo rumų tęsiasi iki piliakalnio. Apsemtas buvo ir tas kelias kuris iš kranto vedė į dvarą.

Daug-daug vandens matė Verutė, ir tas vanduo kėlė joje didžias mintis ir įsivaizdavimus. Taip tai ji sutiko atbuntantį pavasarį ir ateinančią naują vasarą. Visas tas vanduo atiteko nuo Kėdainių. Nors ten Andriaus dabar nėra, bet tas gausingas vanduo jai tik tą vaikina priminė.

Per žiemą labai retai "kipsui" Malickiui pas juos lankantis, Verutė nuo jo "atvėso" taip kad net pradėjo gėdintis savo apsiėjimu su juo — arba jo apsiėjimu su ja. Ji jau buvo visais metais senesnė, daugiau pribrendus, ir giliau protaujanti.

Bet su pavasariu, visu karštumu joje atbudo pasilgimas ir troškimas Andriaus. Ją visiškai užvaldė jos pirmutinė meilė, per keletą jos jaunų metų joje auginta tam vaikiniui. Kaip sveikas medelis kas pavasarį gyviau ir bučiau atgyja, taip su šiuo pavasariu joje gausiau ir bučiau

sukilo jos meilė, nežiurint ar Andrius ją mylės ar ne.

Nors bevilčiai, ji labiau ir drąsiau apie Andrių svajojo, gal but todėl kad jo arti nėra, o kas tik toliau tas brangesnis, vertinamesnis. ... Daug kartų ji įsivaizdavo Andriaus glamonėjimą, bučiuojama, jo žavių akių žvilgsniais kerėjama — tiesiog matė jo akis savo vaizduotėje — tik, reikia priminti, neretai jai taip įsisvaiojus, jos vaizduotėje šyptelėdavo ir tas klastingas vyras, kuriam ji leidosi save paliesti. ... Nors ji apie jo klastingus užsimojimus prieš ją nežinojo, tačiau jos vidurinė siela jo purtėsi, kėlė joje gėdą.

"Kipsas", pasinaudodamas jos nustumimu lygsvaros, kuomet sumaisė jos jausmus savo melais apie Andrių, savo prisiliejimais galėjo sužadinti jos lytiškus pajautimus, tačiau jie greitai vėl atslugo, o jos tikroji meilė tam kuris ją jauną sužadėjo, paėmė viršų.

Gražus, didingas pavasaris — pavasaris Biržų pilies plotuose, ir Giedraičių dvarai apribė — bent jis tose dviejose vietose dviejų paskirų asmenų labiausia jaučiamas — pilnas visokių linksmų pavasario ženklų, garsų ir kvapų. Ten Andrius, nieko neveikdamas, vaikšto žydinčiuose soduose, pievose, meilės ilgesių apimtas, su viena mintimi: apie Verutę. Didžio ežero viršumi plaukianti balti-pukuoti debesys atmuša savo atvaizdus tylian ežero veidui, ir tuose debesuose, sudarančiuose visokius pavidalus, jis įsiekia, stengiasi įžiūrėti Verutės veidą — bet tai tik jo norai, troškimai, nes debesys savotiškus pavidalus daro, ne sulyg keno noro, savai keliais su vėjais eina.

Verutė, štai sau viena, pro savo langą žiūri į lauke žydinčius alyvų krumus, į oboles, jėvas ir aukštyvesnių gėlynus, ir viską tą skiria Andriui. Kiekvienas vėjelio dyveltelėjimas užnešantis pro langą jai žiedų kvapniuos labiau joje meilę žadina, Andriaus ilgesį didina.

Gegutės kukavimas liepse jai rodo nuo Andriaus pasveikinimą skelbia; naktį lakštingalos čiulbesys rodo kviečia ją slapiai su savo mylėtiniu pasimatyti. ...

Nuolat ji žiūri į tą krantą kuriuo išlenda iš miško kelias vedantis į dvarą — ar nepamatys vėl sužvilgančių šarvų, ar nepasirodys gryžtantis jis iš naujos kelionės, kaip gryžs iš tolimos Ukrainos.

"Tik tave vieną — visados" ... žodžiai, kuriuos jai Andrius taip reikšmingai piliakalnyje ištarė, nuolat aidėjo jos atmintyje, ir kai ji tuos žodžius pakartojo, jai po širdimi kas tai sugnybdavo. ...

Andrius. ... Andrius. ... Andrius! Šaukė visi jos jausmai ir geismai kaip tik jie gali jaunoje širdyje šaukti.

Ji dasileido sau įsisvajoti kad jis parjotų ir slapta ją paimtų ir išsivestų kur į kitą tolimą pasaulio kraštą — ji mielai su juo bėgtų. ... taip ji jo norėjo. Ignacas "kipsas", ir žiemos metu neužsileido: kaip tik oras buvo palankesnis, atjodavo į Giedraičius, neva pasitarti su Marce ir jos tėvais, padėti jiems kalbėti apie busintį Marcės gyvenimą Raudondvare, ir didesniam jų užėmimui net pasakodavo girdėjęs jog karo su švedais nekilsia ir vyrai nuo Biržų pradėsia gryžti.

Prie Verutės, visiems kartu viduje esant, jis niekad negavo arti prisilieti, ji gi net vengė jo, labiausia bijodama kad kas ko nenužvelgtų tarpe jų, nes jai dabar sąžinė išmetinėjo, ir ji tiesiog gėdijosi to ką pereiną vasarą su juo darė. Ji bijojo prie jo ir akis į ką nors pakelti.

Rumuose buvdamas, "kipsas" pasi-stengė išlandžioti visus jų kambarius; jis ypač su pamėgimu įlysdavo į tą galinį kambarį, kuriame miegodavo Verutė ir Marcė. Lyg prie ko rengdamasis, jis išbandė kaip atsidaro to kambario langai, kaip jie platus ir kaip aukštai nuo žemės išlauko.

Šį pavasarį, Ignacas atėjo į Giedraičius gražią Sekminių dieną, kada jau kečiai buvo pasitaisę ir geresnė buvo priežastis atsilankyti.

Gėlėse ir medžiuose pasinėręs dvaras, dar baudžiauninkų išrėdytas beržų šako-

TRUMPOS PASTABOS

Rašo Jonas Valaitis

Lietuvių Radio vedėjas iš WMBQ—Brooklyn, N. Y.

TILŽEJE buvus Vokiečių valdžios uždaryta Vokietijos Lietuvių Susivienijimo skaitykla dabar vėl atidaryta. Joje galima rasti visokius Lietuvos ir Vokiečių literatūros. Jei Amerikos Lietuviai savo laikraščius ten dar nesiunčia, reikėtų pasiūti. Vokietijoj gyvenantiems Lietuviams Amerikos Lietuvių spauda patinka, nes išėjusiai išėjus geriau supranta ir mūsų reikalai jiems artimesni.

JAPONIJA per paskutinių kelių metų laikotarpį Kiniją labai nuterėjo. Be žemių, kurias valdo, jie ir Kinų kultūrą ir tradicijas daugelyje vietų išnaikino. Bet kaip kiekvienas nukentėjęs taip ir Kinai tampa savo priešui agresingi. Kaip mes prisiekę iš Lenkų atimti Vilnių taip Kinijos žmonės prisiekę atimti savo žemes. Vasario 18 d. Kinijos diktatoriaus Šiang Kai Šek žmona pareiškė kad Kinija dabar jau stipresnė negu Japonija ir kad Kinija dar rimčiau ruošiasi karui, kurio išdavose esą, Kinai Japoniją sumušia. Ji kalbėjo Angliškai, kalba buvo transliuojama ir Amerikon.

MAKEDONIJOJE 300 metų atgal, vieno kaimelio gyventojai atsisakė duoti vyskupui gerti vandens. Nuo to tą kaimelį praminė Keršintoju — Nepasta. Ir jam nesisekė iki šiam laikui nieko gero nuveikti, dėl to jo vardą šiose dienose pakeitė į Andre Vaile.

BUVUS Anglijos karalius Edwardas atsisako dalyvauti savo brolio, Karaliaus Jurgio VI, vainikavimo iškilmėse. Dėl to Edwardui norima nutraukti teikiama pašalpa, ką karalius turi teisę padaryti.

BOSTONO uostui gerint pasiskirta \$14,430,000.

PRANCUZIJOS automobilių darbininkai, įgavę drąsos iš Amerikos streikerių, sustreikavo 14,000 automobilių industrijoje ir 5,000 angliakasių.

MEKSIKA paskelbė kad tikybinių organizacijų ir įstaigų reikalais rūpinsis jos valdžia, jos-steital. Federale valdžia bus nešališka: nei kišis, nei padės. Užtai ten tuoj tikintieji pradėjo atidarinti bažnyčias, kurios buvo kelis metus uždarytos.

K. DEMIKIS, Wilkes-Barre, Pa., vertė iš Lietuvos kalbos į Anglišką Igno Šeiniaus romaną: "Kuprelis" ir Maironio "Mūsų Vargai".

LENKAI susirūpino dėl Danzigo-Gdanskio. Prieš karą ten Lenkų buvo 30 nuos., o Lenkijai jį valdant Lenkų beliko tik... 3 nuos. Ir Lenkų spauda klausia: "Kodel?" ir pati atsako: "Lenkai nesupranta, vieni išvažiavo į Lenkiją, kiti išstaujo. 10,000 organizuotų Vokiečių kariuomenių organizacijų narių juos nuolat persekioja." Ant namų ir spaudoj išnuomojant kambarius, Danzige būna parašyta: "Lenkams ir žydams neišnuomojama". Vokiečiams ten Vokietija duoda visokią paramą ir jie geriau gyvena ir laikosi. Tuo įrodo Lenkams kad jei Vokietija Danzigą valdytų jį jiems būtų geriau. Lenkai mato tą viską ir aimanuoja. Ir jie žino kad Tautų Sąjunga nieko negali padaryti, nes kai Lenkai iš Lietuvos Vilnių paėmė, Tautų Sąjunga jiems, už Vokiečius nepalyginamai silpnesiems, nieko negalėjo padaryti.

LIETUVOS kariuomenė papildė savo įstatymus. Eidami tarnauti kariuomenėje jaunuoliai bus skiriami ar galės pasirinkti ir tarnauti jureivijoje.

'MAISTAS' EKSPORTAVO UŽ 42 MILIJONUS LITŲ

Kaunas. — Galutiniai pereinamųjų metų "Maisto" bendrovės gamybos ir prekybos rezultatų apskaičiavimai dar nėra baigti. Tačiau jau turime daviniai nuo jų nedaug kuo skirsis.

Praeitųjų metų "Maisto" eksportas pasiekė 42,030,000 litų. Tai yra nemažas laimėjimas, palyginus su pirmesnių metų laimėjimais.

1930 metais "Maistas" eksportavo už 24,850,000 litų.

1931 — už 42,900,000 litų. Tai buvo patys rekordiniai eksporto vertės atžvilgiu metai; po jų eksportas vertės atžvilgiu metai iš metų mažėja.

1932 — už 42,810,000 litų
1933 — už 42,320,000 litų
1934 — už 34,880,000 litų
1935 — už 32,720,000 litų.

Taigi 1936 metais, kaip matome, eksportas vertės atžvilgiu jau ne tik nebemažėja bet ir gerokai pašoka ir bemaž susilygina su rekordinių 1931 metų eksportu.

Bekono eksportas vertės atžvilgiu, lyginant su 1935 metais, pernai padidėjo 32 nuos., gyvų kaulių eksportas 48.1 nuos.; kaulienos mėsos produktų eksportas 530 nuos.; konservų eksportas 220 nuos.; paukščių 280 nuos.; triušienos 180 nuos.; ragučių, avių ir arklienos 4.8 nuos.

Gyvų ragučių pernai išeksportuota už 1,010,000 litų, 1935 metais visai neeksportuota.

Stambiausia eksporto pozicija ir pernai kaip ir kitais metais buvo bekonas. Jo eksportuota apie 10,381 tonų už 19,830,000 litų. 1935 metais eksportuota 8,573 tonai už 15,010,000 litų. "L.A."

Už \$3 metuose pralinksminis visą kaimą — išrašykite "Dirvą" saviškiams į Lietuvą.

PER TVORĄ PASIŽVALGIUS

PANSKA EKSPRESIJA

Lenkams pradėjus Lietuvą provokuoti ir kilnoti demarkacinio gaires, gerb. P. Pakštiranka Kauno "Sekmadienįje" štai kaip nudaunuoja!

Prošepana apetitas daros neišpasakytas. Ar čia kaltas šaltas oras kad pas Lenką tokis noras?

Prošepanui širdį sopa kad jo švarkas lops ant lopo, kad jo Lenkiška tėvynė virto tikra utėlynė.

Dar daugiau jam nemalonu kad Lietuva po pat šonu, kad jos utėlės nepjauna, ir net turto susikrauna.

Prošepano akys pilkos daros panašios į vilko ir jis uodegą jau suka kaip sukrimtus čia ėriuką.

Vilkas staiga ima brumsti kad jam vandenį sudrumstė, Paminėjęs šitą triuką tuoj kabinas į ėriuką.

Bet kas pasakoj rašytą dabar truputį pakito. Ne tokia dabar jau baimė: vilkas nebe visur laimi.

Nors dabar vilkų moralė šiam pasaulį daug ką gali, bet jei kas tik dantų žiūri tai ne vien vilkai juos turi.

Prošepaniska natura: nuo tų jūrų iki tų jūrų! Mat tokia plati svajonė prošepanui gal maloni.

Bet belipdama prie jūrų gali atstūrt tarp durų. O tarp durų, gali buti, pasilikti ir uodegutė...

"SVEIKA RUSIJA"

Mūsų Lietuviški komunistai, kur susiję, giedojo, lyg šidlavos ubagai:

"Sveika, Rusija, "Buk pašlovinta!..."

"Tėvynė" praneša kad netrukus Maskvoje bus jauti keilintas eilinis viešasis teismas.

"Tarpe teisiųjų bus nemažas skaičius ir Lietuvos, kurie buvo išvykę į Rusiją "darbininkų tėvynės" labai darbuotis. ...Tardomi bus šie Lietuviai: P. V. Žalpis, Stalioraitis, V. Putna ir E. Pašakarnis. Bet tai dar ne visi; dar keleto vardų nežinoma."

Nors "Tėvynė" gali jį kaip Lietuvį, bet aš sakau: Kas kišo savo uodegas į aketę, lai dabar džiaugiasi.

Pasmerkę savo tautą, kuriai galėjo dirbti, dabar bus pavaišinti Stalino švino pietumis.

PASAKĖ KAIP MANO LUPOM

Juozas Tysliava "Vienybėje" sako:

Turbūt ir plačiai visuomenė žino kad pagaliau po devyniolikos metų ir bolševikai švenčia Nepriklausomybės šventę.

...ir aš buvau nuėjęs pasiklausti kaip, nepriklausomybės proga, kalbės bolševikas Mizara ir socialistas Michelsonas. Pagal Michelsono pasaką tai Lietuva negalinti nusikratyti Vilniaus taip kaip anuo metu Judošius negalėjo nusikratyti ty tridešimts grašių, kuriuos jis gavo pardavęs Jėzų Kristų. ...Girdi, Lietuvos fašistai galėtų atsiimti Vilnių. Bet fašistai nenori dėl to kad, atsiėmę Vilnių, turės panzikinti karo stovį (visoje Lietuvoje—AŠ.), kuris reikalingas socialistams ir komunistams smaugti...

Neveltui sakoma kad Dievas, norėdamas nubausti, pirmiausia atima protą, — baigia Tysliava.

BAUDZIAVA

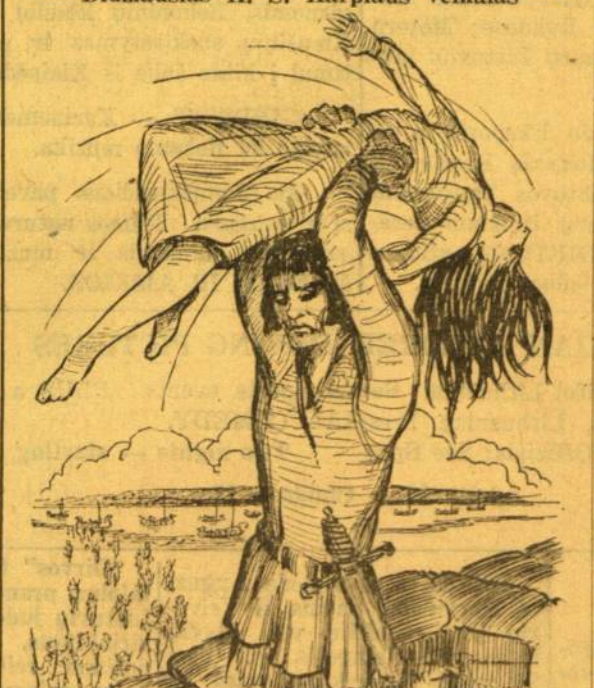
BAUDZIAVA. — Atsiminimai, Padavimai, Legendos, surinko ir suredavo Petras Ruscekas. Didelio formato knyga, 336 puslapių, išleista Kaune, 1936 m.

Visi apsakymai yra pažymėti vardais, pavardėmis ir amžiumi tu kurie savo atsiminimus papasakojo, ir paminėta kas juos užrašė. Knygoje telpa keliolika iliustracijų parodančių tu laikų žmonių naudotus namų padargus ir inagius, kurie didelę daugumą dirbti iš medžio.

336 puslapių didumo Kaina tik \$1.50. (Iš kitur, pridėkit 10c persiuntimo kaštų)

MERUNAS

Didžiausias K. S. Karpiaus veikalas

Rusnės Kunigas nužudo savo seserį, kuri norėjo išduoti priešams savo tėvų penugalimą pili.

Ši ypatinga, smagi skaityti, ir svarbi istoriniu atžvilgiu knyga privalo rasti kiekvieno Lietuvos namuose. MERUNAS apysaka apima plačią Lietuvą, visus žinomus Lietuvos kraštus, beveik kiekvieno Lietuvos žinomą kampelį ir jo gyventojus prieš tūkstantį metų atgal. Kada žuvėdai užima Apulę, visų tu Lietuvos žemių kampu žmonės eina į Baltijos pakraštį, vedami nerusaus Meruno, išmušti priešus iš Zemačių žemės, ir išmuša. — Knyga parašyta lengvai suprantama kalba iš aprašymai tokie patraukianti kad nenorėsit sustoti skaityti iki nepriešais pabaigos. — Knyga labai didelė — 544 puslapiai, tvirtuose viršeliuose.

Kaina su prisijuntimu tik \$2.00.

Reikalaukit "Dirvoje"

SAPNININKAS

Didelis, gausiai paveiksluotas Sapninykas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti savo namuose.

Kaina su prisijuntimu \$1.00.

REIKALAUKIT "DIRVOJE"

6820 Superior Ave.

Cleveland, Ohio

LIETUVA SPALVOSE

Rodys Juozas Januškevicius Jr.

Du vakaru Clevelande

Sekmadienį ir Pirmadienį

Kovo-March 14 ir 15

LIETUVIŲ SALEJE

Abu vakaru pradžia 8:00 valandą.

Ižanga 35c., vaikams 15c.

Matykit Matykit Matykit

Didžiausia ir Naujausia Lietuvos Filma su Gražiausiais, Idomiais Lietuvos Vaizdais — gaminta Filmininko Juozo Januš - Januškeviciaus, Jr., 1936 metų Vasarą Plačioje Lietuvoje — Paveikslai Traukti ir Rodomi iš visos Lietuvos Naturalėse Spalvose su Dainomis ir Muzika. Vaizdai visi šviesūs ir aiškūs.

Juozas Januškevicius, Jr., jau ketvirtą metų išleis aplanko Clevelandą parodymui puikių Lietuvos filmų — jau antrą metų rodo SPALVUTUS paveikslus — visai naujus, nes perėjętą vasarą važinėdamas Lietuvoje padarė vėl visą daugybę filmų skirtingų Lietuvos vietų ir jų vaizdų.

MATYSIT — Lietuvos žemės Ukio ir Pramonės Paroda, Lietuvos naujo Seimo rinkimus, Seimo atidarymą, Eucharistinį Kongresą Kretingoje, Lietuvos Ukinių gyvenimą ir Laukų darbus; Lietuvos Gintarą ir o išdirbimą.

MATYSIT — Lietuvos Kariuomenę, Kareivių Gyvenimą ir jų Dainas; Kariuomenės Manevrus, Jaunimą Tautiškuose Rubuose; Moterų Dvarą, Lietuviškus šokius, įvairų Lietuvos jaunimo Sportą;

MATYSIT Lietuvos prekių Eksportą į kitas šalis; Prof. Jablonskio Mokyklą Kaune, su klasės vaikų žaidimais; Lietuvos Tautininkų Sąjungos pirmininkams vėliavų įteikimo ceremonijos. PREZIDENTAS SMETONA atidaro Seimą; Pirmą sesiją, nauji Seimo atstovai.

MATYSIT — Kauno Karo ligoninę ir ligonius; žuvusių už Lietuvos Laisvę Kareivių Kapus; Vytauto Tiltą, upę Nemuną ir garlaivį prielauką ties Kaunu. Kauno policininkus; Latvijos Lietuvių vaikai Gelgaudiškyje, Lietuvos Prieglaudėje.

MATYSIT Lietuvos miestelius — Sintautų pieninę, Lietuvos studentus ir didžiųjų mokyklą; Kretingą, Ukmergę, Sirvintus, Plokščius, Kaišiadorius, Vabalninkus, Mariampolę, Gelgaudišką.

MATYSIT Lietuvos ukio gyvenimo smulkius dalykus — Bulvių kaupimas ir žydėjimas; Obuolių ir Vyšnių sodai; Rugių sėjimas; Lietuvos Agurkų daržai; Namuose, rugių malimas girnomis, Bekoninių kiaulių auginimas, ir tt.; Kiaušinių suskirstymas ir perrinkimas išsiuntimui į kitas šalis iš Klaipėdos, ir tt.

GIRDĖSIT — Kariuomenės dainas; Kauno kavinę su linksmo muzika.

Šie Januškeviciaus paveikslai yra didžiausi ir naujausi. Filmos natūralėmis spalvomis su gražiomis dainomis ir muzika. YPATINGAI SVIESIOS IR AIŠKIOS.

LITHUANIAN COLORED MOVING PICTURES

A Travel Picture of Beautiful Lithuania. See all Sports events. PLUS a ROARING SPEC-
Lithuanian Sport Activities, Lithuanian Pres-IAL COMEDY.
ident ant High Government Officials; See Spec-

Two nights — starting at 8:00 P. M.

Adults 35c. Children 15c.

PAJIEŠKOJIMAI

PAJIEŠKAU pusbrolių Bro-
nių Adomaitį (Adams), gyve-
nęs Syracuse, N. Y. Esu ga-
vęs laišką nuo taviškių iš Pa-
liepių k. Airogalos v. Rašo,
tavo brangi mamytė mirė, ir
nori susirašyti tavo tėvelis. At-
siliepkite antraštu:

J. A. Urbonas,
534 Mich. Ave. Dayton, O.

PAJIEŠKAU draugą Vincą
Raudilioną, paeina iš Trakų
apsk., Žaslių par., Mažalaucis-
kių kaimo. Prašau atsiliiepti
šiuo antraštu: (11)
Wm. Rasbisky
Vet. Adm. Box 117
Marion, Indiana.

Skaitykit ★ Skaitykit

"Dirvos" Administracijoje
galit gauti šiuos laikraščius

"VIENYBĖ",

"MARGUTIS",

"AMERIKOS LIETUVIS"

VIETINĖS ŽINIOS

Operos Tikietai jau
Parduodami

Pradedant pirmadienį, Ko-
vo 8, Clevelando vidurmiestyje,
didžiojo salėje Union Trust
Banke, prie Euclid avenue ir
East 9th street, atidaroma ti-
kietų pardavinėjimo kasa no-
rintiems išanksto pasirinkti ir
išgauti sau tikietus Metropol-
itan Operos sezonui, kuris atsi-
bus miesto auditorijoje Balan-
džio 12 iki 17 d.

Padarymui galime atkviesti
i Clevelandą tą garsią Met-
ropolitan Opera Company, bu-
ris pažymių Clevelandiečių su-
darė Northern Ohio Opera As-
sociation, kuri sudėjo \$150,000
sumą reikalingą garantavimui
kaštų.

Dabar, kaip tik prasidės ti-
kietų pardavinimas, galima bus
pirkti visoms šešioms die-
nomis, o nuo Kovo 22 dienos
bus pradėta parduoti ir paski-
riems vakarams.

Štai kurios operos kuriais
vakarais bus statomos:

Pirmadienio vakare, Balan-
džio 12 — du veikalai: "Caval-
leria Rusticana" ir "Coq d'Or".

Antradienio vak. Bal. 13 —
"Tristan und Isolde".

Trečiadienio vak., Bal. 14 —
"Faust".

Ketvirtadienio vak. Bal. 15 —
"Aida".

Penktadienį po pietų, Bal. 16 —
"Lohengrin".

Penktadienio vak. — "Mig-
non".

Šeštadienį po pietų, Bal. 17 —
"Carmen".

Šeštadienio vakare — "Il
Trovatore".

NAUJENYBĖ GREAT LAKES EKSPOZI- CIJOJE

Pradėta ruošta nepaprasta
naujenybė, kuri šią vasarą bus
prie Didžiųjų Ežerų
Ekspozicijos Clevelande. Jau
ruošama pati ta vieta, renka-
ma milžiniška daugybė 500 šo-
kikių, plaukikių, dainininkių ir
dainininkių kurie dalyvaus ta-
me taip vadinamame "Aqua-
cade". Ekspozicija šymet atsi-
darys Gegužės 29 dieną ir
tęsis per 101 dieną.

Šis naujas priedas yra tai
proto padaras garsaus Billy
Rose, žinomo Broadway (New
Yorko) puošnių perstatymų
rengėjo ir tai bus paskutiniau-
sias pasaulio spektaklis kokio
negalit nei įsivaizduoti.

"Aquadade" plaukams vande-
nyje Erie Ežere, tai bus 160
pėdų didumo įrengta scena, ku-
rios uždanga bus vanduo, čir-
škiantis į viršų iki 40 pėdų
aukščio, įvairiomis spalvomis
nušviestas.

Ten bus atliekama įvairiausi
perstatymai, vandeniniai ir
ant scenos. Ten bus įrengta
stalukai publikai atsistoti ir
užkandžiauti bei išsigerti.

Programo dalyvės renkamos
iš tuksančių gražiausių mergi-
nų Didžiųjų Ežerų srityje.

Kita naujenybė toje Ekspo-
zicijoje bus tai nukėlimas di-
džiosios orkestro patalpos apa-
čion, į pačios Ekspozicijos plo-
tą, vietoj ką buvo prie pat in-
eigos į Ekspoziciją. Ten bus
įrengta nauja Radioland ir
Marine Plaza, kur bus duoda-
ma pažymus vaidinimai ir oro
programai.

Reikalauja Jaunų Vyrų

Penkių desėtkų jaunų vyrų
reikalinga į 1st Battalion 10th
Infantry į Fort Hayer, Colum-
bus, Ohio. Fort Hayes randa-
si tik penkių minučių ėjimo nuo
Columbus. Šiai tarnybai ne-
reikalinga high school mokslo.
Yra 8 vietos prie U. S. Ar-
my Signal School, Fort Mon-
mouth, N. J. Ši mokykla iš-
lavina radio, telefono, meteoro-
logijos arba oro žinojimo ir
kitko. Priimami tik su high
school mokslo.

Penkių vaikų reikalinga į
Air Corps, Wright Field, O.,
radio mechanikais ir 6 lėktu-
vų mechanikais. Reikalinga
su high school mokslo.

Taipgi yra kitų karinės tar-
nybos vietų U. S. Armijoje.
Priimami U. S. piliečiai, neve-
dę vyrų, tarp 18 ir 35 metų
amžiaus. Jei jaunesni kaip 21
metų, reikalinga tėvų sutiki-
mas. Turi būti sveiki, doro
užsilaukimo, ir pageidaujama
su high school mokslo, nes to-
kie gali įsidirbti geresnes vie-
tas.

Kreiptis reikia į U. S. Army
Recruiting Office, Old Post
Office, Clevelande.

**VISOKIOS
APDRAUDOS-INSURANCE**
reikalais kreipkitės pas mane
Gyvasios apdraudai (Life Ins.)
patelefonuokit dėl paaiškinimų
Apdraudžiu namus nuo ugnies,
tornado, taipgi namų baldus ir
automobilius; prie to apdraudžiu
nuo sužeidimų ir parupinų kitokią
apdraudą. Jeigu baigiasi jūsų
apdrauda ant namo ar kitko, duo-
kit man ją atnaujinti.
C. F. Petraitis
6702 SUPERIOR (viršuje)
Telef. HEnd. 5699

'DIRVA' tik \$1!

PUSEI METŲ

★Apsirupinkit vasarai skaitymu — išsirašykite sau "Dirvą" dabar pusei metų laiko. Jeigu nenorite mokėti prenumeratą už visą metą, prisiųskite arba atneškite Vieną Dolari, ir "Dirva" lankys jus pusę metų — ištisą vasarą. ★"Dirva" darosi įdomesnė ir turi daugiau įvairių gražių raštų. Tik pavartykit jos puslapius: visokiausi aprašymai, aiškūs ir įvairūs, visiems lengvai suprantami, pamokinant, pajuokinant, informuojanti.

★"Dirvą" išsirašyti galima kada kas nori: nereikia laukti metų pradžios ar vidurio. Tik idėkit laiške dolari, įrašykite savo aiškų vardą ir adresą, ir "Dirva" jus lankys. Vietiniams: "Dirvos" Administracija atdara va-
karais iki 7 valandos. Jūsų vaikas gali atnešti \$1 ir išrašyti "Dirvą".

"DIRVA"

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

LUCKY STRIKE PROGRAME BUS GIRDIMA GARSŲ PASAULIO DAINININKAI

"Jūsų Hit Parade" radio
klausytojai turės progos išgir-
sti pasaulio pragaręsusių dai-
nininkų balsus. Kaip Lucky
Strike išdirbėjai ir programo
davėjai pareiškė, tie dainini-
kai bus iš eili vadovaujamų
operos dainininkų, pragaręsu-
sių scenos ir filmų artistų ir
radio žvaigždžių.

Šios garsenybės bus priedė-
lis prie nuolatinių artistų ku-
rie padarė šiuos programas
taip mėgiama visose šalyje.
Programai būs trečiadienio
vakarais 10 valandą EST per
National Broadcasting kompa-
nijos tinklą, ir šeštadieniais,
taipgi 10 valandą vakaro EST
per Columbia Broadcasting
System.

Kaip ir ikšiol, kiekviename
programe bus patiekta "Lucky
Seven", septynios populiari-
iausios tos savaitės melodi-
jos. Melodijų populiariškumas
sprendžiama pasiremiant pla-
ciais visose šalyje tyrinėjimo
daviniais kurios dainos vado-
vauja muzikos laktų ir plokš-
telių pardavime: kurios iš jų
dažniausia užprasomos įžymių
orkestrų vedėjų griežti, ir ku-
rios dažniausia girdimos per
didžiuosius transliavimo tinki-
lus ir įžymesnes nepriklauso-
mas radio stotis. Be to, per-
statoma ir kitos populiariškos
dainos, nepriskirtos į "Lucky
Seven". O štai dabar dar ra-
dio klausytojams, kaipio prie-
das, bus duodama proga išgir-
sti ir nekurių įžymiausių pa-
saulio dainininkų balsus.

Lucky Strike programai per
ilgus metus buvo tarp popu-
liariškiausių, lygiai kaip ir
Luckies, kurie lepiųjų cigarečių

sas yra jų turtas, tat jie pasi-
renka lengvą užsirukymą.

ANGLIS

LABAI GEROS RUSIES
ANGLIS už visai žemas
kainas parduodama artė-
jant žiemos pabaigai. Pir-
kit savo Pocahontas, West
Virginia Lump, Ohio ir k.
anglis ir koksus.

MOORE ICE CD.
7011 Lawview Ave.
Tel. ENd. 1495 (15)

NAUJI SKAITYTOJAI

Šie nauji išsirašė "Dirvą":
P. Baužis, vietinis,
Josephine Klechka, vietinė.
Adomas Pronskus, vietinis.
Mike Dyar, Elyria, Ohio.
K. Mikučionis, iš Exeter,
Pa., atnaujinamas savo pre-

numeratą prisuntė naują skai-
tytoją V. Bukevičių, iš ten
pat.
Ignas Nevalonis, iš Detroit,
Mich.
Pranas Brundza, Pittsburgh,
Pa.
A. Jugminas, Probers, O.

Tėmykit visi kurie platinat "Dirvą" ir tie kurie
gaunat progą su ja susipažinti — "Dirvą" išsira-
šyti galima ištisą metą — bent dieną, bent mėne-
sį, nereikia laukti nei pusmečio nei pradžios me-
tų — ir laikraštis eis nuo dienos užrašymo iki ki-
to meto tai pačiai dienai.

"DIRVOS" PRENUMERATOS KAINA:

Amerikoje visam metui ----- \$2.00
Kanadoje ----- \$2.50
I Lietuvą ir kitas šalis ----- \$3.00

Pusei metų — pusė kainos.

"DIRVA"

6820 Superior Ave.

Cleveland, Ohio

STONIS RESTAURANT

Didžiausia ir Gražiausia
LIETUVIŠKA VALGYKLA

Duodame į stalą skaniausius
valgius ir visokių legališkus
GERIMUS.

6824 Superior Ave.

Gaurama

C. Pakeltis Vaistinėje
1117 E. 79th St. Cleveland.

EVA'S Dry Cleaning

Senas Drapanas padarom
kaip naujas, išvalom ir
sutašom.
Vyriški Siutai ir Topcoats
išvalyti, suprotyti už 85c.
Moteriškos dresės — 95c.

EVA PETRAITIS
6702 Superior Ave.
Telef. HEnderson 5699

Naudokites Musų Specialiu
RADIO-PAŠTO PATARNAVIMU
siunčiant

**VELYKŲ DOVANAS
I EUROPA**

Šis greitas bet ekonomiškias
patarnavimas apima siuntimą
per radio į Londoną, iš kur
pasiunčiama reguliariu arba
oro paštu į reikalingą vietą.

Klauskit apie tai mūsų artimame
ofise.

Cleveland Trust

TURTAS VIRŠ \$350,000,000

MEMBER CLEVELAND CLEARING HOUSE ASS'N
Member Federal Deposit Insurance Corporation

A. WIRBICKAS

UŽLAIKO GRAŽIĄ DIDELĘ

LIETUVIŠKĄ UŽEIGĄ

Stiprus Alus — Degtinė — Vynas

17320 St. Clair Avenue

Kampas E. 174th St.

LIETUVOS MIESTELIAI MIESTAI IR ISTORIŠKOS VIETOS

MERKINĖ — Dzūkų Sostinė

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Istorinis piliakalnis

Kaip daugumoje senovės Lietuvos miestuose taip ir Merkinėje yra gana aukštas piliakalnis prie pat Nemuno ir Merkio santakos ir jį naikinančio Stangės upelio. Stangė žymia dalį piliakalnio išgriovė, bet dabar jo šlaitai apsidinti krumais, kurie jį saugo nuo tolimesnio griuvimo. Nemunas ir Merkys senais protėvių kovų laikais karo tikslams turėjo didelę reikšmę. Pilis buvo karo strateginis punktas. Čia daug kartų stovėjo Didžio Lietuvos kunigaikščio kariuomenė. Pati pilis kelis kartus buvo sunaikinta — ji kelis kartus ėjo iš rankų į rankas. Nekurį laiką ją valdė kryžiuočiai.

Laikas ir gyvenimo netikėtumai sugriovė šią garšią Merkinės pilį. Ant aukšto kalno nebeliko jokių tvirtovės žymių, tik mažumai pavyksta rasti senovės pilies liekanų. Seni žmonės dar atmena kai ant piliakalnio kyšojo ažuolinių rasti ir kt. Bet dabar, vakarais, apeliokės gyventojai susirenka ant to piliakalnio, musų rašytojo Vinco Krėvės taip gražiai apdainuoto Milžinkapio, nusigryžta į anapus Merkio jau Lenkų užgrobtą Vilniaus kraštą ir praeities atminimais gyvendami veržiasi iš užgrudintų Dzūkų Dainavičių krutinių suokiantis aidas pas vergaujančius brolius Vilniečius šiais poeto A. Bučio žodžiais:

Vilniaus išsiilgę,
laukiam gando,
laukiam gando
skristi šuoliu!
Tukstantais kardu
jau išgalandom
Pavergėjams
musų brolių!

Vilniaus išsiilgę,
keliam tiesą,
Trokštam tai
kas musų buvo —
Vilniaus! ir kelius
į jį nutiesim,
Narsūs karžygiai
Lietuviai!....

O toms suokiančioms skundoms rodos pritaria milžinų dvasios, kurie karšiai mylėjo, kovojo ir žuvo už tėvynę, už garbingą Dainavos šalelę. Gal ne

vienam skaitytojų skaitančiam šiuos žodžius teko skaityto Vinco Krėvės idomius "Dainavos šalies Senų Žmonių padavimus" arba Amerikos Lietuvių išleista knygutė "Milžinkapis", kuri ir vaizduoja tą patį Merkinės Milžinkapį. Kaip gražiai ten nupiešti padavimai, kad kiekvienas skaitytojas nežinantis tos vietos skaito po kelis kartus su pasigerėjimu. Su manin, Panevėžiečiu, Raguviečiu, lygumų sunum, irgi ne kitaip buvo.

I

Daug musų tėvynėje yra puikių ir gražių vietų, tarp jų visų gražiausia ir garbiausia Dainavos šalis — ir savo aukštais kalneliais ir žemais kloneilais, savo tamsiomis giriomis, didžiais tankumynais, kur nei žmogus nepraeina, nei žvėris nepralenda, tik maži paukščiai čilbuonėliai pralekia, tik raibosios gegutės ir lakštingalės, kur ankstyrytą ir vėlavakarėlį lakštuoja, ten nauria girelę linksmina.

Bet už mažus paukščius čilbuonėlius, už lakštingėles garsiau dainuoja ten jaunos seselės, skaisčios Dainavos šalies mergelės.

Ir ankstyrytą ir vėlavakarėlį skamba jų dainos — ir grioiose tamsiose ir lankose žaliuose, kai šienelį grėbia ir laukuose plačiuose, kur rugelius jaunos pjauna, ir žaliame vyšnių sodelyje, kur bernėli ludi.

Ko tik nekalba, ko nemini jų skambį dainelę! Ir šviesų pavasarėlį ir miglotą rudenėlį, skausmus jaunų bernelio, karan išjojančio, ir jausmus jaunos mergelės, šelmį bernelį pamilusios....

Ko tik nekalba, ko nemini skambį mergelės lėli-jelės dainą, ko mums neporina, nepasakoja!

Ir pro garsius senovės laikus, pro didžius senųjų tėvų darbus ir pro nudi-nos vargus, kuriuose skursta Lietuvos šalelė.

Bet iš visų dainų dainelių toji skambų skambiau-sia kurioje mergelė dainuoja gudžiū balseliu apie aukštus kapus, kur guli musų tėvai milžinai — ir ilsisi. Aš vieną tokią dainelę girdėjau.... O ką girdėjau, jums papasakosiu.

II

Ten kur sraunus Merkys, bėgdamas tekėdamas per žalias pievas, per alksnynus krumuotus šlaitus, plukdo savo tyrų vandenė-lį platūjin Nemunėlin, yra ten aukštas ir status kalnas, visų kalnų aukščiausias, o ant to kalno stovi tvirta pilis, garsi Merkinė, visų pilių tvirčiausia. Milžinai ją statė, ne žmonės; nuo septynių mylių iš vakarų, iš pietų ir iš visų kitų šalių nešiojo jie sunkius akmenis, kur guli pilies pamatuose.

Aukščiausių sėjubujančių girių toli švietė mėlynose padangėse balti jos kuorai, kur dienas ir naktis sargai stovėjo. Sienos iš didelių akmenų milžinų sukrautos, žilomis samanomomis apžėlusios rusčiai dairesi aplinkui, kaip niaurus vilkas dairosi šaltą žiemą naktį ar nepamatys kur priešininko nedraugo.

Daugel, daugel jos matė priešininkų: ir Gudų ir Lenkų ir kraugerių kryžiuočių. Visi jie ne kartą ir ne du aplankė Merkinę, visi jie plėšė, draskė jos akmeninę krutinę, o ji stovėjo tvirta, niauri ir baisi jiems kaip stovėjo pirmą dieną....

Daugel kraujo prasilejo ten; ne vienas Gudas, kur iš pasaly muša, ne vienas Lenkas kursai ne taip narsus kaip save giria, ne vienas kryžiuotis kursai piktesnis negu patsai mano, paguldė tenai savo galvą.

Tyli ir rami tvirtovė. Tik Stangės upelė, bėgdama aplink kalną giliais grioviais, be pertraukos kalbėjo senai piliai ką ji matė, ką girdėjo tamsiose grioiose, žaliuose pievose ir giliuose ežeruose....

Daugel paslapčių pasakojo piliai, kurių nematė ir nematys žmogaus akis, kurių negirdėjo ir neigė žmogaus ausis. Klausė sena pilis sraivos upelės kalbų kaip rimtas klausio vyras mažo vaiko ir jaunosios mergelės žodžių.

Klausė ir lyg dairėsi ar neregėti kur toli kryžiuočių, Lenkų ar kitų piktų musų šalių priešininkų nedraugų kaip jie skina plačias dubres, darydami, taisydami sau kelį per girių tankumynus į Dainavos šalį.

Ir taip ilgus, ilgus metus gynė pilį toji tėviškė, kaip gina motutė savo vaikė, gyvasties savo nesigailėdama, gina, saugo nuo prieuolių, nuo vargų.

Vai ne kartą keikė Merkinę priešininkai, ne kartą kėsinosi nugriauti jos akmenis sienas, išversti vario vartus, nuardyti aukštus kuorus, kur toli mato....

Didelių pulkus vedė čia ir Gudai, ir Lenkai, ir kryžiuočiai — bet tįpo čia jų visa galybė kaip tįrsta šaltas sniegas pavasario saulelei sušvitus.

(Bus daugiau)

BRIDGEPORT, Conn.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ISKILMINGAS MINĖJIMAS

Vasario 16 d. vietinės Sandaros 15-tos kuopos pastangomis, Jaunų Vyrų salėje buvo surengta Lietuvos 19-kos metų nepriklausomybės sukaktuvių minėjimas, kuriame dalyvavo virš 200 publikos.

Kalbėtoju buvo SLA. centro sekretorius Dr. M. J. Vinikas iš New Yorko. Jis plačiai nušvietė nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, jos padarytą progresą bei esamas problemas, kurios privalo būti išrištos pačios valstybės ir jos gyventojų naudai.

Prisiminus pavergtą Vilniją su sostine Vilnium, ir Klaipėdos kraštą, kurio linkui Hitleris daro užsimojimus, buvo priimtos atitinkamos rezoliucijos.

Išimtinai iš Amerikoje gimusių ir augusių jaunuolių sudarytas ir gerai išlavintas choras, kuriam vadovauja P. Bruzauskas, sudainavo keletą dainų.

Tuomi musų tautos nepriklausomybės minėjimu buvo suinteresuota ir vietos Amerikos Lietuvių spauda, kuri buvo prisijungusi savo reporterius ir įdėjo plačius aprašymus.

The Bridgeport Post patalpino Dr. M. J. Viniką ir to vakaro pirmininko p. A. Sapiegos atvaizdus. Reporteris.

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų — įdėkit į laišką \$2 ir "Dirva" lankys jus ištisą metą.

DALYVAUJAT KLUBO SUEIGOSE?

Gavėnios laikų, Lietuvių Pilių Klubas penktadienio vakarais turi smagius susijei-mus, atsibuna pramoga kurioje galima gauti naudingų do-vanų, ir taipgi buna "bank nite" su gražiomis sumomis

pinigų. Atsilankykite į Klubą pasimatyti su savo draugais.

BAIGĖ HIGH MOKYKLĄ

Juozo ir Margarietos Gilių sunus Juozas pabaigė high mokyklą. Jis gražiai kalba Lietuviškai. Jei sąlygos leis ža-

da ir toliau mokytis. Depresija, kuri pereitus kelis metus žmones nuvargino, užkrito kelis daugelį gabių jaunuolių siekti tolesnio mokslo ir šviesesnės ateities. Reporteris.

"Dirva" galima išsirašyti už vieną dolerį — pusę metų.

"DIRVOS" EKSKURSIJA Tiesiog į Klaipėdą

(Be mainymosi ar persėdimo į kitus laivus)

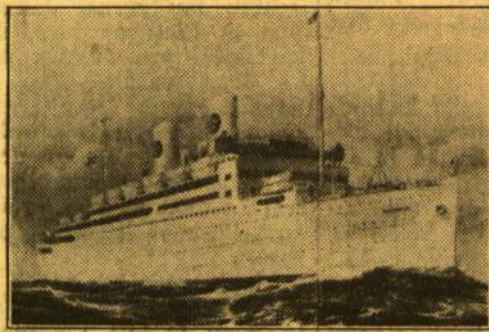
Išplauks

Gegužės-May 29

Švedų Amerikos Linijos

Populiariu modernišku motorlaiviu

GRIPSHOLM

Jau prasideda Ekskursijos į Lietuvą, ir pirmutinė "Dirvos" Ekskursija bus Gegužės-May 29 d., Švedų Amerikos Linijos populiariu dideliu motorlaiviu "GRIPSHOLM". Šią kelionę tas laivas atliks tiesiog į Klaipėdą be jokio persėdimo.

Kelionei dokumentus pagelbsti išrūpinti "Dirvos" Agentūra: Lietuvos Pasus ir Vizas, Amerikos Pasus, Gryžimui Permitus ir tt. TĖMYKIT: kurie vyksta su ekskursija, gali gryžti atgal kada nori ir būti Lietuvoje kiek reikia: mėnesį ar metus, ir tt.

Taipgi laivakortės visais kitais laivais, įvairiais laikais ir keliais.

Apie laivų išplaukimus, kainas ir viską liečiantį kelionę kreipkitės informaciją į

"DIRVOS" AGENTURA

6820 Superior Ave.

Cleveland, Ohio

THE TAYLER FRANCHISE

3. Kaip Operuoja Fondai

PASTABA: Šis yra trečias straipsnis iš serijos apsakantis

kas yra Tayler Franchise sutartis ir kaip ji veikia.

Daug to nesusipratimo apie gatvėkarių dalykus paeina iš priežasties nežinojimo kaip sutartimi su miestu yra nustatyta operavimas fondų.

Šia sutartimi, dalis pinigų karų-mylų pagrindo tvarka eina į Operavimo, ir Palai-kymo, Nykimo ir Atnaujinimo fondus. Tie pavilijimai gali būti laikas nuo laiko Miesto Tarybos pakeisti, kaip reikalauja besikeičianti padėtis. Tai buvo viena iš provi-zijų kria to plano autoriai stengėsi apru-pinti atitinkamu tampumu.

Siek-tiek kritikos buvo kilę dėl prakti-kavimo priimto 1930 metais ir užsitiesio iki šiol, pagal sutarties su Miesto Taryba, atmetant, menuo į mėnesį, tokias dalis tos M. D. & R. pavilijimo kaip tam atitinka-mos sąlygos leido. Suprasti šią atitinka-mą praktikavimą, reikalinga žinoti kad ir originalėje sutartyje-nutarime tas pavilij-mas buvo kas mėnuo kitokis. Todėl kad išlaikymo darbo kiekis laikas nuo laiko kitokėjas, aukštas vasarą ir žemas žiemą.

Toliau, laikais kada darbininkai ir me-dega buvo brangūs reikalinga ir aukštesnis pavilijimas negu kuomet kainos buna žemos. Gerais laikais pavilijimai turi būti aukštesni aprūpinimui nuosavybės kad ji būtų tvarkoje prastais laikais. Prastais laikais pavilijimas turi būti numazintas, paremimui Nuosimėio Fondo balanso ir iš-venkimui pabrangimo važinėjimo.

Svarbi dalis tos sutarties iš 1930 metų buvo kad Kompanija privalo numazinti važinėjimo kainos vidutinumą įvedant pasus ir kitus specialius budus, kas buvo pada-ryta. Tuomi nei žmonės nei investoriai

nenukentėjo. Patarnavimas buvo palaikytas taip kaip kitu jokiū būdu nebutų buve ga-lima palaikyti; nuosavybė išlaikyti sulyg priprasto aukšto laipsnio.

Užsitikrinimui šiame paskutiniame pun-kte, mes pasikvietėm vieną iš pažymiau-sių ir kompetentiškų inžinierių firmų vi-soje šalyje — Day & Zimmerman, Inc. — padarymui inžinieriško įvertinimo. Jie rap-portavo Birželio 30, 1930, "Fiziška nu-savybė yra pirmos klesos operavimo sto-vyje ir atsakanti patarnavimo reikalavi-mams."

Operavimo Fondas naudojamas operavi-mo kaštams, apdraudai, nuostolių atmokė-jimui, ir kitokiems kaštams kuriuos neap-rupina M. D. & R. ir Nuosimėio fondas. Išlaidos iš Operavimo Fondo nereikalauja išanksto užgyrimo per Miestą. Tolei kolei išlaidos nepasirodo didelės ir aikvojamos, sutartis neduoda Miestui kištis.

Nepasistengimas šito suprasti pastaru laiku plačiai paplito, ir nuo to pakilo kriti-kavimai kad Kompanija "nenori kooperuo-ti su Taryba" ir "šlepia nuo Tarybos in-formacijas". Viena tokių kritikų buvo liečianti Kompanijos nusinuomavimą gene-ralinio-ofiso vietos be pirmiau gavimo Mie-sto užgyrimo. Ši nauja vieta, kurios me-tinė nuoma yra \$77,690, yra \$3,000 mėne-siui mažesnė negu mes pirmiau mokėjo-me už vietą ne taip patogią musų žmo-nėms. Nuoma yra operavimo kaštai.

Bent balansas likęs iš Operavimo Fondo gale sutarties meto eina į Nuosimėio Fon-dą; gi pasidarys deficitas taipgi turi būti padengtas.

P. J. KERSIS

1430 STANDARD BLDG. Kampas St. Clair ir Ontario
Ofiso Telef. MAin 1773 Namų KEnmore 4740-W

Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar na-šaliniuose miesteliuose, kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos-insurance reikalauose gausit ge-rausius patarnavimus.

Perku ir parduoju bankines knygeles, sutaisau paskolas del nir-mo mirtęčio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreip-kitės į mane telefonu arba asmeniškai.

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

Vežimai ligoniams pervežimui į ligonbučius.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

Lithuanian Funeral Home

6621 EDNA AVENUE

ENdicott 1763

REIKALĖ VISOKIOS APDRAUDOS

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas musų pa-tirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale vi-sokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pi-miau šaukite mus negu ugniagesius (firemonus).

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuvių Real Estate ir Apdraudos Agentūra

P. P. MULIOLIS

6606 Superior Ave. Cleveland HEN. 6729

DIDELĖ LIETUVIŠKA VAISTINĖ

C. Pakeltis Pharmacy

1117 E. 79th Street
(Kampas Pulaski Ave.)

Šioje vaistinėje užtikom vi-sokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo astrijojo užsisenėjusio Reumatizmo, nuo visokių žaiz-dų, dedervinių, nevirškinimo vi-durių, užkietėjimo vidurių, ko-sulio, kataro, lytiškų nusulpnė-jimų, visokių lytiškų ligų, ner-viškumo, nemigės ir visokių ki-tokių ligų.

C. Pakeltis Aptieka

1117 E. 79 St. Cleveland, O
Telef. ENd. 8533 ENd. 8534
Aptieka atidara 7 dienas savaitėje

THE CLEVELAND RAILWAY COMPANY

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

SMULKIOS
ŽINIOS

APIPLĖSĖ BANKA

Šeštadienį, Vasario 27, prieš banko uždarymą, ant Lorain Street banko, ant West 130 st., atvažiuojo keli plėšikai, kurie sulaukė 40 viduje esančių žmonių, sustatydami juos prie sienos, ir pagrobė banko pinigų — \$18,000 pabėgo. Policija tik kad plėšikai yra iš kitur, ne vietiniai. Taigi pradėta jų ieškoti aplinkinėse valstijose.

Bendrai Vasario mėnesį Clevelande apiplėšimų padaryta mažiau negu sausio mėnesį, bet pinigais pagrobta \$11,000 daugiau — viso apie \$50,000.

Vasario 26 d. buvo apiplėštas Greenville, O., bankas, išnešta apie \$40,000.

Vėl rado pinigų. Clevelando bedarbių ir bedarbių šelpimo vadovybė buvo labai susirūpinusi netekimu pinigų jų šelpimui. Pašalų reikalauja dar 96,000 asmenų. Bet gauta pinigų iš valstijos ir šelpimas užtikrinta 15 dienų.

50 UŽMUŠTA. Nuo pradžios metų Clevelando srityje automobiliams jau užmušta 50 asmenų. Policija pradėjo specialiai tirti automobilius.

Ohio valstijoje praėjus šeštadienį, sekmadienį automobiliais sutiko mirtį 12 žmonių.

Darbai Clevelande šiose dienose paėjo netoli garsių 1924 metų laipsnio: žinios iš 100 didesnių industrijų dirbtuvų rodo kad jose dirba 80,537 darbininkų, visai netoli tiek kiek dirbo 1929 m. Kovo mėn. 1933 metais jose dirbo tik 42,478 darbininkai.

Vėl bus maitinami. Clevelando "sukilėliai" Demokratai, naujasis šerifas M. O'Donnell ir Kongresmanas Martin L. Sweeney pasiryžę vėl trukdyti Demokratų partijai šių metų miesto mayoro rinkimuose. Jei kurį kandidatą statusu nuo savęs Demokratų vadas Gongwer, tai prieš jį kandidatuos Sweeney.

Clevelando plieno išdirbystė yra apie 20,000 darbininkų. Šiose dienose paskelbus jog plieno geležies darbininkams pakelia mokestį, Clevelando darbininkai gaus apie 5 milijonus dolerių metuose daugiau.

Žemės drebėjimas. Kovo 1 d. ryte Clevelande buvo jausta žemės drebėjimas.

Uždraudė. Clevelande buvo norėta rodyti sovietų filmą "Didysis Prižadas", perstatanti žydų sovietų respublikos gyvenimą, bet rodyti uždrausta kaip kenksminga.

Užsidedė. K. Nekrošų jo alinėje užklupo gaisras nakties laiku, nuostolių padaryta už pora tūkstančių dolerių. Vieta yra 1066 Ansel road.

Lietuviška Užeiga

Kviečiu savo draugus į naują atidarytą užeigą, smagiai praleisti laiką su pažįstamais. (10)

ALUS — DEGTINĖ SKANUS UŽKANDŽIAI

JOE'S PLACE

Juozas Paltanavičius, sav. 7805 SUPERIOR AVE. (Prie E. 79th St.)

JANUŠKEVIČIAUS FILMOS
BUS KOVO 14-15

Lietuvių Salėje — Abu vakarų nuo 8 val.

Tikros ir galutinios žinios apie naujus Lietuvos spalvotus paveikslus, kuriuos rodys J. Januškevičiaus Jr. Placiai apie tai rasite pažymėta žieme numeryje ant 6-to puslapio.

Čia priminsime tik kad šie paveikslai bus rodomi aštuonias, KOVO-MARCH 14 ir 15, tai yra sekmadienį ir pirmadienį, Lietuvių salėje, abu vakarų prasidės nuo 8 valandos, ir įžanga bus 35c, vaikams 15c.

Šiose Januškevičiaus filmose, gamintose 1936 metu vasarą, matysit visai ką kitą negu neseniai matėt kitų filminkų rodyta. Kurie pereitą kartą nematėt savo žinomų vietų ir miestelių, tie matysit šį kartą.

Aukos Darželiui

M. Vaizbonienė, vietinė, pakavė Darželiui 1.00

Laivai Erie ežerų pradėjo vaikščioti: Kovo 2 d. iš Detroito atplaukė du laivai užkrauti automobiliais. Tai ankstyvi paukščiai.

Vokietijos naziai pasiūlė Clevelando mokykloms keistis studentais: priimti čia studentus iš Vokietijos, ten siųsti savo studentus. Naziams priešingų tautų tarpe, ypač žydų, pirmiausia prieš tai kilo protestai ir reikalavimai kad miesto mokyklų taryba tokio pasiūlymo visai neprimtų, nes tas aišku daroma propagandos tikslu.

Užgyrė. Ohio valstijos Legislatura Kovo 2 d. užgyrė 78 balsais prieš 38, Prezidento Rooseveltto pastangas pertvarkyti Aukščiausią šalies teisumą.

Gal mokėsim 4c. Ohio valstijos legislature jau keliama sumanymai padidinti "pardavimo taksus" iki 4c ant dolario.

Plėšikai sumušė. Anksti pirmadienio rytą, kai tik vyrai išėjo į darbą, į namus įsiveržė plėšikai sumušė Elzė Turk, Griffing av. ir apiplėšė namus. Ji nelaukė užrakinus durų.

Prie to, kitos skuba atidaryti duris jei kas jas parškina. Pirmiausia reikiama persitikrinti kas ko įeina ir ko atėjo.

Pabėgo versiai. Vežant pilną troką versių į West Side skerdyklą, susimušus trokui su kitu automobiliu šeši versiai pasiūso savo ir pasileido į gatves. Policijai beveik visą naktį juos gaudė, rodydami savo tordorišką vikrumą.

Sustreikavę 60 plieno niutojų prie naujos 15 milijonų dolerių vertės Respublikos plieno dirbtuvės sulaukė statybos darbų. Jie reikalauja mokesties \$13 dienai, vietoj buvusių \$11.

RADIO

"Margučio"

RADIO PROGRAMAS

Sekmadieniais nuo 2:15 po pietų (3:15 rytinių valst. laiku)

Siokiais vakarais 7:00 val.

(rytinių valstijų laiku 8 v.) Stotis WIND, Gary, Ind.

Prie kitko bus parodyta Lietuvos Prezidentas Smetona su kitais aukštais valdžios žmonėmis.

Kaip jau pernai Januškevičius iš Lietuvos rašė, šie jo paveikslai yra šviesūs ir aiškūs, nes vasara buvo graži. Taigi matysit Lietuvą spalvose, su dainomis ir muzika.

Pasikvieskit savo draugus ir kaimynus atsilankyti pamatyti Lietuvą kaip ji išrodė Januškevičiaus kamerai pereitą vasarą.

Lietuva niekad negali nusibosti matyti, nes per eilę metų vieni ir kiti lietuviai filminkai ją rodė, visada Lietuvai ejo pamatyti, ir matė ją gražėjant, kultūrijant, plečiantis prekyboje, moksle ir tt.

VELYKOS KOVO 28

Dabar jau laikas siųsti į Lietuvą saviškiams dovanų. Pasiųskit jiems per "Dirvos" Agentūrą keletą dolerių.

NORI DAUGIAU. East Ohio Gas Co. vedė derybas su miesto tarybos komisija už numazinimą gazo kainos. Derybų begiu, kompanija betgi staiga pastatė savo naujas sąlygas, pareikalavdama iš mažų gazo naudotojų daug brangiau negu mokėta. Nupiginimą pasiūlė tiksliai tiems kurie sudėgina gazo labai didelius kiekius. Mažiesiems gazo naudotojams pareikalavo net po 23c už 1000 kubinių pėdų daugiau. Tas reikalavimas bus atmetamas, tačiau matom kaip gazo kompanija naudoja visokių kriukius išsisukti nuo piginimo kainos ir gąsdina didesniais reikalavimais.

MIRIMAI

JIEVA PAULUKEVICIENE, 50 m. amžiaus, nuo 2120 Seymour ave., mirė sekmadienį, Vasario 28. Palaidota Kovo 4 d., su pamaldomis šv. Jurgio bažnyčioje, Kalvarijos kapinėse. Liko vyrai, Jonas, 4 dukterys, 1 sunus ir anukų.

TAMAS KOLKA, 43 m. amžiaus, nuo 872 Rondell avenue, mirė Vasario 24, palaidotas Vas. 27, Kalvarijos kapinėse. Pamaldos atsisbuvo šv. Jurgio bažnyčioje. Liko žmona, Róża, du sunai ir viena dukterė.

Laidotuviams pasitarnavo D. Jakubauskienė.

NAMŲ SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių mažų namų savininkų susirinkimas bus laikomas trečiadienį, Kovo 10 d., Lietuvių salėje, nuo 8 val. vakaro. Bus aptartimi daug svarbių dalykų liečiančių namų savininkus, taksus, vandenio ir gatvėkarių mokestį ir tt. Tuos dalykus svarbu žinoti kiekvienam.

Jonas Zinkevičius, pirmininkas.

Skelbimai "Dirvoje"

Smulkūs skelbimai "Dirvoje", kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, krautuvų išnuomavimas ar pardavimas, pajieškojimai, padėkos laiški, galima patalpinti šia kaina:

50c už vieną kartą 3 kartus už \$1.00

Priduokit gatvė parašę "Dirvos" Administracijai.

Editor—Peter Skukas

Phone: ENdicott 4486

6820 Superior Ave. Cleveland, O.

WARS FOR INDEPENDENCE OF
LITHUANIA

By CAPT. P. V. JURGELA.

LITHUANIA was for centuries a powerful and independent state. The star of Lithuania as an independent state declined with the death of Vytautas the Great. In the European wars of the 18th century, the united Polish-Lithuanian state was three times divided in 1772, 1793 and 1795 among Russia, Germany and Austria. Public use of the Lithuanian language was strictly forbidden. Those who dared those drastic policies were exiled to Siberia or imprisoned. The Lithuanians had to suffer under this yoke for a period of over 120 years. In the early stages of the World War, the whole of Lithuania found herself under the German military occupation.

The important Lithuanian conference was held on September 18 to 23, 1917, in Vilnius. This conference considered the problem of the independence of Lithuania ripe and attainable, and instructed the Council of Lithuania (Lietuvos Taryba), elected by the conference, to proclaim independence for Lithuania at the earliest possible opportunity. The Council of Lithuania did this on February 16, 1918, by proclaiming the Independence. Due to the obstacles created by the German military authorities the first Cabinet was not formed until November 11, 1918—Armistice Day. Nevertheless, despite obstacles and difficulties of a military occupation and absence of any finances, all intellectuals who remained in country and those evacuated from Russia enthusiastically undertook construction work. The nation was put to the task of exerting its powers and abilities in constructing a reconstituted Lithuanian state from war ruins. Provisionary government headed by Antanas Smetona, President of the Lithuanian State Council, succeeded in securing several loans from abroad and was even able to lend several million German marks to the Latvian government.

The very first task was to organize a sufficient military force able to defend the wrested freedom. While under German administration, the provisional government at first could wield no authority in the country. Therefore, the government circulated a proclamation calling for volunteers to enlist in the national army, and on November 23, 1918, a first army order was issued. The country responded to the call to arms very sympathetically. Available statistics show that 15,000 men enlisted voluntarily — the author of this article, born in the U. S. A., was one of them and served in the Lithuanian army for over 11 years as an officer.

War weary and demoralized by revolution, the German army of occupation showed no determination to go to a new war when at the end of December, 1918, Bolshevik hordes crossed into Lithuania to carry "salvation" to Western Europe. Lithuanian government armies were not sufficiently strong

to resist the new occupation by Russian Bolsheviks and moved its offices to Kaunas. On January 15th, 1919, a mobilization of commissioned and non-commissioned officers was ordered. On January 24th, 1919, an Officers School was organized, and on March 5th the government was able to proclaim and enforce a general mobilization of men. The Government's authority grew in force, administration apparatus branched out effectively and defense forces were gradually augmented and armed.

The first military detachments were poorly armed and very poorly trained. However, volunteer army glowered in determination and showed no fear of meeting the enemy in combat. The first battles wherein Lithuanian volunteers crossed arms with Russian soldiers occurred on February 7, and 8, 1919 near Kėdainiai and on February 13, 1919, in Alytus. Both these towns are within 40 or 50 miles from Kaunas, and the Russians advancing from the east within 25 miles from Kaunas. Lithuanian volunteer army, outnumbered in strength, training and armaments, clashed with superior enemy forces and showing traditional and ancient Lithuanian bravery, gradually forced the enemy out, and in September, 1919, there were no Russian soldiers on the Lithuanian soil. Later, on July 12, 1920, a treaty of peace was signed in Moscow, marking the end of Russian sovereignty over Lithuania.

(TO BE CONTINUED)

Artist's Jubilee

The famous Lithuanian artist, A. Zmuidzavičius, born in 1876, last year celebrated his sixtieth anniversary, but despite the years, it is said he remains spiritually and physically still young and full of energy.

His career has been a great and chequered one. Thru his initiative (in 1906) the first great exhibition of the works of Lithuanian artists was opened in the nation's capital, Vilnius. With Vileišis, Rimša, Čiurlionis, and others he assisted with the organizing of the Lithuanian Art Society in 1907.

In 1922 he visited America, where he stayed for some time, travelling widely by auto. He visited the national parks, California, Mexico and the Arizona desert, making nature studies everywhere. His paintings hung in the galleries of Washington, Chicago and New York. Active in various civic affairs, he is a modern Alcibiades. He also lectures in the Art School at Kaunas.

The favorite motive of his art is the Lithuanian landscape. He has painted portraits, too. A healthy realism is found in all his work, but despite that, he is not attracted a whit by the ultra-modernism of some art movements.

EDITOR'S NOTE: Announcements of any personal or social interest will be cordially accepted.

Jau Laikas Pamainai!

Nusipirkit sau Naują Pavasarinę

SKRYBĖLĘ

vėliausių Pavyzdžių, Stilių, ir Spalvų

Musų Krautuvė Pilna Jusų Pasirinkimui

Kainos po \$1.95 — \$2.95 — \$3.95

Vyrams Naujos Pavasarinės Kepurės 69c.

Puikus šilkiniai Kakraiščiai 55c. 2 už \$1.00.

DYKAI Eagle Stamps su kiekvienu pirkinium už 10c. ar daugiau

THE KRAMER & REICH CO.

7002 Superior Ave.

Kampas Giddings Rd.

ANGLIS IR MALKOS

Pirkit iš savo Lietuvio anglininko — greitas pristatymas Original Pocahontas \$8.95 (Bishop Mine) tik bušelis pelenų buna iš tono anglies.

No. 3 Pocahontas duoda labai daug karščio. 8.75 Standard Pocahontas mažai dūmų, ilgai dega. 7.95

Blue Diamond Kentucky splint, pečiams ir furnasams 7.95 West Virginia Lump 6.50

Sun King Lump 6.95 Hot Fire Lump 6.25 Champion Lump 7.00

KOMER WOOD & COAL CO.

1409 EAST 92ND ST. (Lietuvis) Telef. GAR. 2921

The Heart and the Brain

Just as the human heart is claret red
And palpitates in sympathy with all
Mankind, so brain reposes in man's head,
Master of realism beyond the heart's recall;
Uncolored, of the paleness of the sky,
This hue uncovers what the heart conceals,
And faster than the swiftest spark can fly,
The false discloses and the true reveals.

Sometimes the heart will mastery attain
For one brief hour. O, guard that hour well!
The gushing ruby red may leave a stain
The brain cannot eradicate; the knell
Of fate acclaims that oft unguarded hour
When heart in haste assumes the greater power.

V. J. B.

AMONGST OUR
LITHUANIANS

ORGANIZES ORCHESTRA

George Lucas the youthful promoter-boxer, is once again stepping into the limelight, this time as the business and publicity manager for a newly formed orchestra which is soon to become a member of "United Artists."

This newly organized group of ten young musicians will be maestroed by his younger brother, Frankie, who will pour forth his pleasing voice and music at their "Debut," Easter Sunday, March 28, at 8:00 P.M., at the very large and beautiful Masonic Temple Ballroom located at East 106th St. and St. Clair Ave.

DeLore and her Revue will be a thrilling Floor Show lasting one half hour. You will agree that it is a wonderful and unusual feature after you see it unfold before your eyes — Daring? — perhaps.

A popularity contest is being held for the young ladies who are desirous of sporting a truly beautiful corsage Easter morning. It is simple — easy — write to "Debut Manager", 9411 Adams Ave., for any desired information, in regards to the Popularity Contest or for bookings of your dances planned for the future.

CARD PARTIES

Last Saturday, February 27th, the Lithuanian Cultural Club held a profitable card party. It was fairly well attended, and enjoyed by all.

On Saturday, March 6th, a card party will be held at the home of Mr. & Mrs. Nick Wilkels, 6522 Superior Avenue. It should be a most successful affair, being sponsored by the St. George's Choir. Judging from past affairs sponsored by this group of active Lithuanians — it will go over.

Sunday, March 7th sees another card party. This one will be held at the home of Mr. & Mrs. P. A. Sukys, by the Ladies Society of St. George's Church.

WILKELIS FUNERAL HOME

Licensed Funeral Director

6522 Superior Avenue

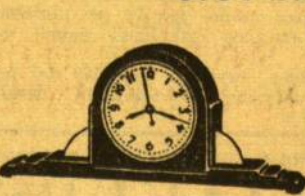
NORINTIEMS PASARVOTI KAMBARIS NEMOKAMAI
Palaidojimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Vienok mūsų patarnavimas, užjauta ir prielankumas yra visiems lygus, be atsižvelgimo į kaštus.

Patarnavimas greitas, aukščiausios rūšies ir visais atžvilgiais moderniškas.

Henderson 9292

I. SAMAS JEWELRY

6704 Superior Avenue

Rengiantiems apsivesti, dabar kada ar vėliau, ir norint ką nors nusipirkti iš graždaikių — deimantų ir visokių kitokių papuošalų — pirmiausia kreiptis į mūsų krautuvę, kur rasit didžiausią rinkinį vių šių reikmenų. Taipgi esu specialistas taisyme laikrodžių, laikrodėlių ir akinių. Viskas žemomis kainomis.

VISAIS TAIS REIKALAIS LIETUVIAI PRAŠOMI KREIPTIS SION KRAUTUVĖN.

GERA ANGLIS

Arco Lump (visai mažai pelenų) .. \$8.95

No. 3 Pocahontas 8.50

Golden Ridge Sewell 7.65 (kaip Pocahontas)

Kentucky (labai geras pečiams) ... 7.40

Ohio Lump arba Egg (geriausi) .. 6.50

ARLINGTON ICE & FUEL CO.

16201 SARANAC RD.

Glen. 5787